ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

«Πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε».

Ἔτος 73ον ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ, 1937. Ἀριθ. 11

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

Αἱ ἁπανταχοῦ τῆς γῆς Εὐαγγελικαὶ Ἐκκλησίαι συνεφώνησαν ὅπως ἡ πρώτη Κυριακὴ τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου ἑκάστου ἔτους θεωρῆται «Κυριακὴ τῆς Ἁγίας Γραφῆς», κατ' αὐτὴν δὲ κηρύσσωνται ἀπ' ἄμβωνος λόγοι περὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὡς βιβλίου, καὶ ἐνεργῆται ἔρανος ὑπὲρ τῶν Βιβλικῶν Ἑταιριῶν. Τὴν ὡραίαν ταύτην συνήθειαν ἀκολουθοῦσι καὶ αἱ Ἑλληνικαὶ Εὐαγγελικαὶ Ἐκκλησίαι. Διὸ καὶ τὸ παρὸν τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν εἶναι ἀφιερωμένον κυρίως εἰς ἄρθρα σχετικὰ πρὸς τὴν Ἱερὰν Βίβλον καὶ τὴν κυκλοφορίαν αὐτῆς ἀνὰ τὴν ὑφήλιον.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«Δὲν εἶναι ὁ λόγος μου ὡς πῦρ; λέγει ὁ Κύριος· καὶ ὡς σφῦρα κατασυντρίβουσα τὸν βράχον;»
(Ἱερεμ. κγ'. 29).

Ὁ γραπτὸς Λόγος τοῦ Θεοῦ ὑπῆρξε τὸ θαῦμα τῶν αἰώνων. Κάθε ἔτος καὶ κάθε αἰών, ὅστις παρέρχεται, προσθέτει νέας μαρτυρίας περὶ τῆς ἀκαταλύτου δυνάμεως τῶν Γραφῶν. Ἡ ἐπίδρασίς του πρὸς ἐκπολιτισμὸν βαρβάρων καὶ καθυστερημένων λαῶν εἶναι ἀδιαφιλονείκητος. Πανταχοῦ ὅπου εἰσῆλθε, διεμόρφωσεν ἀνώτερον πολιτισμόν, ἐνέπνευσεν ὑψηλοτέρας ἀρχάς. Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον διετηρήθη, συνελέγη καὶ ἔφθασε μέχρις ἡμῶν, ἀποτελεῖ μέγα θαῦμα. Ἐδιώχθη ἀπὸ ἰσχυροὺς καὶ ὅμως ἐνίκησεν. Ἐπολεμήθη ἀπὸ σοφοὺς καὶ ὅμως ἐθριάμβευσε. Μὲ φανατισμὸν ἐδεσμεύθη καὶ ὅμως ὑπερίσχυσεν. Ὕστερον ἀπὸ κάθε μάταιον καὶ ἄχαριν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἀκούεται καὶ

πάλιν ἡ ἐπῳδός: «Ποῦ ὁ σοφός; ποῦ ὁ γραμματεύς; ποῦ ὁ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; δὲν ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου;» (Α΄. Κορινθ. α΄. 20). «Δὲν εἶναι ὁ λόγος μου ὡς πῦρ; καὶ ὡς σφῦρα κατασυντρίβουσα τὸν βράχον;» Εἰς κάθε ἐποχὴν ἡ ἀλήθεια εἶχε τοὺς ἐχθρούς της. Ἀλλ' ἐκεῖνοι συνετρίβησαν, ἐνῷ ἡ ἀλήθεια παραμένει. Ὡς λεπτὸν ἄχυρον διεσκορπίσθησαν, ἀλλ' ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἀπεδείχθη κραταιοτέρα. «Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουσι παρέλθει, οἱ δὲ λόγοι μου δὲν θέλουσι παρέλθει» (Ματθ. κδ΄. 35). Ἰδοὺ ὁ Βολταῖρος. Ὑπῆρξε δεινὸς εἰς τὸν ἀγῶνά του ἐναντίον τῶν Γραφῶν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος ἔγραφε: «Τὸ πολὺ μετὰ ἑκατὸν ἔτη δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος, ὅστις θὰ ἀναγινώσκῃ τὴν Βίβλον». Πρὶν παρέλθουν τὰ ἑκατὸν ἔτη τῆς προφητείας, αὐτὸς μὲν ἀπῆλθεν, ἡ δὲ Βίβλος ἀπέκτησε καταπληκτικὴν κυκλοφορίαν. Μετεφράσθη εἰς ἑκατοντάδας γλωσσῶν καὶ διαλέκτων καὶ ἀπεδείχθη ὁ φωτεινὸς καὶ ἀλάνθαστος ὁδηγὸς ἀτόμων καὶ λαῶν. Πρὶν παρέλθουν τὰ ἑκατὸν ἔτη τοῦ Βολταίρου, αὐτὸ τοῦτο τὸ σπίτι, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον κατῴκει καὶ ἔγραφε, μετεβλήθη εἰς ἀποθήκην Ἁγίων Γραφῶν, ἐνῷ τὰ ἰδικά του συγγράμματα ἐλησμονήθησαν, καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου κτιρίου ὅπου ἄλλοτε ἔζη ὁ πολέμιος τῆς Βίβλου ἐτέθη ἡ ἐπιγραφή: «Πᾶσα σὰρξ εἶναι ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν· ὁ λόγος ὅμως τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα» (Α΄. Πέτρ. α΄. 24—25). Ποῦ εἶναι τώρα ὁ Βολταῖρος;

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι πράγματι τὸ θαῦμα τῶν αἰώνων. Ἀλλ' εἶναι ἐπίσης καὶ τὸ θαῦμα τῆς σήμερον. Αἱ κατακτήσεις του ἐπεκτείνονται. Κάθε τρία δευτερόλεπτα ποὺ παρέρχονται ἓν ἀντίτυπον τῆς Γραφῆς πωλεῖται εἰς κάποιαν γωνίαν τῆς γῆς. Κάθε λεπτὸν τῆς ὥρας εἰκοσιδύο ἀντίτυπα πωλοῦνται καὶ κάθε ὥραν 1936 ἀντίτυπα. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος μόνη ἡ Βρεττανικὴ Βίβλικὴ Ἑταιρία ἐκυκλοφόρησεν ἄνω τῶν 11 ἑκατομμυρίων ἀντιτύπων (ὁλοκλήρου τῆς Γραφῆς καὶ τμημάτων αὐτῆς) εἰς ὑπὲρ τὰς 700 γλώσσας καὶ διαλέκτους.

Ποία εἶναι ἡ μαρτυρία αὐτῶν τούτων τῶν Γραφῶν περὶ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ; Μὲ ποίας ἀξιώσεις παρουσιάζονται; Παρὰ τὰς διαφορὰς τῶν προσώπων, ἅτινα συνέγραψαν τὰ διάφορα θεόπνευστα βιβλία, παρὰ τὰς χρονολογικὰς ἀποστάσεις μεταξύ των (ὑπάρχει περίπου δύο χιλιάδων ἐτῶν ἀπόστασις μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ τελευταίου βιβλίου τῆς Γραφῆς), περὶ ἑνὸς πράγματος οἱ συγγραφεῖς των εἶναι ἀπολύτως σύμφωνοι: ***ὅτι ἐλάλησαν οὐχὶ ἐξ ἰδίων, ἀλλ' ἐκ μέρους τοῦ ζῶντος Θεοῦ.*** Δὲν ἦτο ἀνθρωπίνη διάνοια ὁ ἐμπνευστής των. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἐκεῖνοι οἵτινες ἔγραψαν δὲν εἶχον πλήρη ἀντίληψιν τοῦ νοήματος τῶν ὅσα διετάχθησαν νὰ γράψουν. «Ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου κινούμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ» (Β΄. Πέτρ. α΄. 21). Διὰ τοῦτο δὲν ἐκολάκευσαν τὰς ἀνθρωπίνας ἀδυναμίας οὔτε ἐπτοήθησαν νὰ ἐλέγξουν τοὺς ἰσχυροὺς βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας. «Τάδε λέγει Κύριος» εἶναι ἡ ***ἐσωτερικὴ μαρτυρία*** τῆς Βίβλου.

Καὶ ἡ ***ἐξωτερικὴ μαρτυρία***, τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς σκαπάνης. προσθέτει ὁλοὲν νέας ἀποδείξεις διὰ τὸ κῦρος καὶ τὴν αὐθεντίαν τῶν ἱερῶν κει-

μένων. Ἰδοὺ ἓν μικρὸν παράδειγμα: Ἐκόπτοντο πρὸ ἐτῶν οἱ ὀπαδοὶ τῆς «Ἀνωτέρας Κριτικῆς» (οἱ ἀμφισβητοῦντες τὴν θεοπνευστίαν τῶν Γραφῶν) λέγοντες ὅτι ἀκόμη καὶ εἰς τὰ αὐθεντικώτερα βιβλία τῆς Γραφῆς ἔχουν εἰσχωρήσει ἱστορικαὶ ἀνακρίβειαι. Ποῦ εὑρέθησαν, ἔλεγον, οἱ «πολιτάρχαι», τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὁ Λουκᾶς εἰς τὸ ιζ'. κεφ. τῶν Πράξεων; (*)

Τοιοῦτον ἀξίωμα δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος. Καὶ ἐπὶ πολὺν καιρὸν τὸ ἐπιχείρημα ἐφαίνετο ἰσχυρόν. Ἕως οὗ τῷ 1917 εὑρέθη εἰς τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης (ὅπου ἀκριβῶς συνέβη τὸ ἱστορούμενον ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ ἐπεισόδιον) λιθίνη πλάξ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρχεν ἐπιγραφὴ περιέχουσα τὴν λέξιν «πολιτάρχαι». Ἡ δὲ ἐπιγραφὴ ἀνεγνωρίσθη ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν ἐποχήν. Καὶ ἡ μὲν πλὰξ μετεφέρθη καὶ φυλάσσεται εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον, οἱ δὲ ὀπαδοὶ τῆς «Ἀνωτέρας Κριτικῆς» διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν ἀπεστομώθησαν. «Οἱ λίθοι θέλουσι φωνάξει,» εἶπεν ὁ Κύριος (Λουκ. ιθ'. 40) καὶ ἡ σκαπάνη τοῦ ἀρχαιολόγου βοηθεῖ εἰς τὸ νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ τῶν λίθων.

Διὰ τὸν Χριστιανὸν ὑπάρχει μία ἀκόμη μεγαλειτέρα μαρτυρία ὑπὲρ τῆς αὐθεντίας τῶν Γραφῶν—ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ποίαν γνώμην εἶχε περὶ τῶν Γραφῶν Ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπιστεύσαμεν ὡς Σωτῆρα, καὶ εὕρομεν ἐν τῇ πείρᾳ μας ὅτι εἶναι ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή; Πῶς τὰς μετεχειρίσθη; Ἁπλοῦν βλέμμα εἰς τὰ Εὐαγγέλια μᾶς πείθει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔθεσε τὴν σφραγῖδα τοῦ κύρους του ἐπὶ τῆς γραπτῆς ἀποκαλύψεως. Καὶ δι' ἡμᾶς ὁ λόγος Του θέτει τέρμα εἰς πᾶσαν συζήτησιν. Ὡς θεόπνευστα μετεχειρίσθη εἰς τὴν διδασκαλίαν Του τὴν Πεντάτευχον καὶ τὰ βιβλία τῶν προφητῶν· οἱ Ψαλμοὶ ἦσαν τὸ ἐντρύφημά Του. Εἰσήρχετο εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐζήτει πολύτιμον μεμβράνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦσαν γεγραμμένοι οἱ θεῖοι λόγοι, ἤντλει συνεχῶς ἐκ τῶν Γραφῶν ὑλικὸν διὰ νὰ ἐλέγξῃ καὶ ὁδηγήσῃ τὰ πλήθη, εἰς τὰς Γραφὰς παρέπεμπε τόσον τοὺς μαθητὰς ὅσον καὶ τοὺς ἀντιπάλους του. «Ἐὰν τὸν Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας δὲν ἀκούωσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ θέλουσι πεισθῇ» (Λουκ. ις'. 31).

Τί εἶναι δι' ἡμᾶς ἡ Ἁγία Γραφή;

Εἶναι ὁ ***ὁδηγός*** μας. Μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὸν Χριστόν. Εἶναι τὸ ὄργανον τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ἀφυπνιζόμεθα καὶ ὁδηγούμεθα εἰς τὸν ζῶντα Σωτῆρα.« Ταῦτα ἐγράφησαν διὰ νὰ πιστεύσητε ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ πιστεύοντες νὰ ἔχητε ζωὴν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ» (Ἰωάν. κ'. 31). Εἶναι ὁ ***χάρτης***, ὁ ὁποῖος μᾶς ὁδηγεῖ διὰ μέσου τῆς πνευματικῆς ἐρήμου πρὸς τὸν Θεόν. Εἰς ἕκαστον χάρτην ὑπάρχουν ζωηραὶ γραμμαί, ἄλλοτε μαῦραι, ἄλλοτε κόκκιναι, δεικνύουσαι τὰς διαφόρους ὁδούς. Εἰς τὴν Γραφὴν ὑπάρχει μία τοιαύτη γραμμή. Ἀπὸ τῆς πρώτης σελίδος τῆς Βίβλου μέχρι τῆς τελευταίας, λέγει ὁ Μούδη, ὑπάρχει μία κόκκινη γραμμὴ—τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἡ ***ὁδός***, τὴν ὁποίαν μᾶς δεικνύει πρὸς τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ τὴν συμφιλίωσιν μὲ τὸν Θεόν. Ἀφαιρέσατε τὴν γραμμὴν ταύτην, τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁ

(*) (Πραξ. ιζ'. 6): «ἔσυρον τὸν Ἰάσωνα καί τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι οἱ ἀναστατώσαντες τὴν οἰκουμένην ἦλθον καὶ ἐδῶ».

χάρτης οὗτος, ἡ Γραφή, δὲν ἐμπορεῖ νὰ σᾶς ὁδηγήσῃ πουθενά. Διότι ἡ Γραφὴ δὲν ἐδόθη διὰ νὰ δώσῃ ἀπαντήσεις εἰς ὅλα τὰ ἐρωτήματα τῆς διανοίας μας, ἀλλὰ διὰ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ πρὸς τὸν Θεόν. Ἂν καὶ περιέχῃ ἱστορίαν, ποίησιν, φιλοσοφίαν, ἐπιστήμην κλπ., ἐν τούτοις ὁ μοναδικός της σκοπὸς εἶναι νὰ φέρῃ τὴν ψυχήν μας ἀντιμέτωπον πρὸς τὸν ζῶντα Θεόν.

Ἡ Γραφὴ εἶναι ἐπίσης ***ὁ ἀσφαλέστερος φύλαξ*** ἐναντίον αἱρέσεων καὶ πλανῶν. Εἰς τὰς διαφόρους πλάνας, τὰς ὁποίας χαλκεύει ὁ ἄνθρωπος, τὸ τέκνον τοῦ Θεοῦ ἀντιτάσσει τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ, ὅστις κατοικεῖ πλουσίως ἐντός του. Εἰς πᾶσαν ἐπίθεσιν τοῦ Πονηροῦ ἀντιτάσσει τὴν ἠκονισμένην μάχαιραν τοῦ Πνεύματος. Ὁ Κύριος ἡμῶν ἄλλο ὅπλον δὲν ἐχρησιμοποίησεν ἐναντίον τοῦ Πονηροῦ εἰς τὴν ἔρημον. Εἰς κάθε πρότασίν του ἀπήντα «Γέγραπται!» καὶ ἀπεστόμωνε τὸν ἐχθρόν. Διατὶ αἱ πλάναι εὑρίσκουν ἔδαφος; Διότι δὲν ὑπάρχει ἐπαρκὴς γνῶσις τῶν Γραφῶν. Διὰ πολλοὺς ἡ Γραφὴ εἶναι ἄθροισμα κεφαλαίων καὶ ἐδαφίων χρησιμοποιουμένων κατὰ βούλησιν πρὸς ὑποστήριξιν πάσης ἰδέας. Καὶ οἱ ἀφελέστεροι καὶ ἀμελέτητοι μαθηταὶ παραπλανῶνται. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι γράμμα κενόν· «οἱ λόγοι μου εἶναι πνεῦμα καὶ ζωή». Ὅταν διὰ τῆς συνεχοῦς μελέτης ἀφομοιόνωμεν τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ἡμῶν, εἴμεθα ἀσφαλεῖς—ἀπρόσβλητοι ἀπὸ ἑτεροδιδασκαλίας καὶ πλάνας. Ἰδέτε πῶς ἐπαινοῦνται οἱ Βεροιεῖς ὅτι «ἦσαν εὐγετέστεροι παρὰ τοὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ, καθότι ἐδέχθησαν τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, ἐξετάζοντες καθ᾽ ἡμέραν τὰς Γραφάς, ἂν οὕτως ἔχωσι ταῦτα». (Πράξ. ιζ΄. 11). Ἡ Γραφὴ ἐνδυναμόνει τὸν Χριστιανὸν καὶ τὸν καθιστᾷ ὄχι μόνον ἀπρόσβλητον ἀπὸ τῆς πλάνης ἀλλὰ καὶ ἱκανὸν νὰ βοηθήσῃ καὶ ὁδηγήσῃ ἄλλους.

Προσέξατε πόσον εὐφήμως ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ Ἀπολλώ, «***ὅστις ἦτο δυνατὸς ἐν ταῖς Γραφαῖς***» (Πράξ. ιη΄. 24) Ἔχομεν ἀνάγκην Χριστιανῶν δυνατῶν καὶ ὑπηρετῶν τοῦ Εὐαγγελίου δυνατῶν, ἀλλὰ δυνατῶν ἐν ταῖς Γραφαῖς.

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὄχι μόνον ὁδηγεῖ, προφυλάσσει καὶ ἐνδυναμόνει, ἀλλὰ ***παρηγορεῖ καὶ ἐλέγχει.*** «Πόσον γλυκεῖς εἶναι οἱ λόγοι Σου εἰς τὸν οὐρανίσκον μου! εἶναι ὑπὲρ μέλι εἰς τὸ στόμα μου» (Ψαλμ. ριθ΄. 103). Γλυκυτέραν ἀπόλαυσιν δὲν ἔχει ὁ πιστὸς ἀπὸ τὸ νὰ ἐντρυφᾷ εἰς τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀντλῇ παρηγορίαν κατὰ τὰς δυσκόλους του περιστάσεις. Ἀλλὰ ταὐτοχρόνως αἰσθάνεται τοὺς ἐλέγχους τῆς Γραφῆς, ὁσάκις δὲν εὑρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὡς δίστομος μάχαιρα εἰσέρχεται εἰς τὴν ψυχὴν ὁ λόγος τῆς ἀληθείας καὶ διέρχεται «μέχρι διαιρέσεως ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ καὶ μυελῶν καί διερευνᾷ τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς ἐννοίας τῆς καρδίας. Καὶ δὲν εἶναι οὐδὲν κτίσμα ἀφανὲς ἐνώπιον αὐτοῦ». Εἶναι ὄντως, κατὰ τὸν λόγον τοῦ προφήτου, πῦρ τὸ ὁποῖον κατακαίει τὴν ἁμαρτίαν καὶ φωτίζει τὸν κόσμον, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὸ σκότος. Εἶναι ἡ σφύρα, ἡ ὁποία συντρίβει τὴν πλάνην καὶ κατεργάζεται τὸν ἀκατέργαστον ἀνθρώπινον χαρακτῆρα.

Διὰ τοῦτο εὐγνώμονες δεχόμεθα τὰς Γραφὰς — τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ — ὡς τὸν μόνον ἀλάνθαστον ὁδηγὸν πίστεως καὶ ἔργων.

Ἂς ἀγαπήσωμεν περισσότερον τὰς Γραφάς. Ἂς ἐπιδοθῶμεν εἰς τὴν μελέτην

των καὶ ἂς συντελέσωμεν διὰ τῆς προσευχῆς καὶ διὰ τοῦ ὀβολοῦ μας εἰς τὴν διάδοσιν αὐτῶν μεταξὺ τῶν πέριξ ἡμῶν ἀνθρώπων.

Ἂς βοηθήσωμεν τοὺς ἐξαπλόνοντας τὸ θεῖον πῦρ τῆς ἀληθείας, ἂς στηρίξωμεν τοὺς βραχίονας οἵτινες βαστάζουν τὴν θείαν σφῦραν! «Δὲν εἶναι ὁ λόγος μου ὡς πῦρ; λέγει Κύριος· καὶ ὡς σφῦρα κατασυντρίβουσα τὸν βράχον»;

Μ. Κυριακάκης.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΓΡΑΦΑΙ

«Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαΐου τοῦ προφήτου καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὗρε τὸν τόπον, οὗ ἦν γεγραμμένον....» (Λουκ. δ'. 17).

Ἀναγινώσκοντες τὴν περικοπὴν τοῦ Λουκᾶ, ἧς μέρος ἀποτελεῖ τὸ προκείμενον τῆς μελέτης ταύτης ἐδάφιον, μεταφερόμεθα εἰς τὴν ἐν Ναζαρὲτ συναγωγὴν ἐπὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ παριστάμεθα εἰς τὴν πρώτην Αὐτοῦ διδασκαλίαν. Ὀλίγαι λέξεις, ἀλλ' ἐκλεκταί, περιγράφουσι τὴν σκηνήν. Εἶναι Σάββατον. Οἱ κάτοικοι τῆς κωμοπόλεως συνέρχονται εἰς κοινὴν προσευχὴν καὶ διδασκαλίαν ἐν τῇ συναγωγῇ. Προσέρχεται καὶ ὁ Ἰησοῦς· ἀλλὰ δὲν ἦτο τοῦτο πρᾶξις δι' Αὐτὸν τυχαία ἢ ἔκτακτος· διότι ὁ Εὐαγγελιστὴς λέγει, «κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ». Ἡ ἁπλῆ αὐτη φράσις εἶναι κατάμεστος διδασκαλίας δι' ἡμᾶς. Ὅταν σκεφθῶμεν τίς ἦτο ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ διὰ ποῖον ἔργον ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, δικαίως γεννᾶται ἡ ἀπορία: Πρὸς τί ἡ συνήθεια αὐτη; Δὲν ἦτο ἆρά γε δι' Αὐτόν, ὡς διά τινας φιλοσοφοῦντας, τόπος ἁγνότερος καὶ καταλληλότερος ἡ πλευρὰ τοῦ βουνοῦ ἢ ἡ ὀφρῦς τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ πόλις ἦν ᾠκοδομημένη; Ἐν τῇ συναγωγῇ ἐδίδασκον διάφοροι ραββῖνοι, πολλοὶ αὐτῶν βεβαίως κατώτεροι τοῦ μετρίου, ἀλλ' Αὐτὸς προσήρχετο καὶ ἤκουε! Διὰ τί; Διὰ δύο λόγους: πρῶτον, διότι ἐν τῇ Ἰουδαϊκῇ συναγωγῇ ἐγίνετο προσευχὴ εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ μόνον εἰς Αὐτόν, καὶ δεύτερον, διότι ἀνεγινώσκετο ἐν αὐτῇ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Τὰ δύο ταῦτα ἤθελε διὰ τοῦ παραδείγματος Αὐτοῦ νὰ ὑποστηρίξῃ. Μάθημα τοῦτο σπουδαιότατον δι' ἡμᾶς

Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ συναγωγῇ ἐγείρεται ἵνα ἀναγνώσῃ· ἂν καὶ εἰς σχολεῖον δὲν εἶχέ ποτε φοιτήσῃ. Ἡ πρᾶξις Αὐτοῦ ἐπήγαζεν ἐκ τοῦ οὐρανίου αὐτοῦ διορισμοῦ. (Ὁ οὐράνιος διορισμὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς εἰς τὰ πνευματικὰ πράγματα. Τοιοῦτος ἦτο βραδύτεραν ὁ τῶν Ἀποστόλων καὶ κατόπιν ὁ τῶν μεγάλων Ἀναμορφωτῶν). Ἐπειδὴ δὲ ἠγέρθη, ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἓν τῶν ἱερῶν βιβλίων. Ἦτο τὸ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀναγινώσκει μέρος κατ' ἰδίαν ἐκλογήν, παρέχων εἰς ἡμᾶς παράδειγμα Χριστιανικοῦ κηρύγματος, ὅπερ πρέπει νὰ πηγάζῃ ἐκ τῆς Γραφῆς καὶ νὰ στηρίζηται ἐπ' αὐτῆς. Ὁ τρόπος καὶ ὁ τόνος, μεθ' οὗ ἀναγινώσκει, ποιεῖ ἐντύπωσιν, καὶ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ προσηλοῦνται εἰς Αὐτόν· Αὐτὸς δὲ ὁμιλεῖ διὰ μακρῶν καὶ ἀναπτύσσει τὸ ἀναγνωσθέν· ἀλλ' ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀληθειῶν ἐπὶ τῶν ἀκροατῶν, ὁ ἔλεγχος ἐξερεθίζει αὐτούς, καὶ παρ' ὀλίγον θὰ κατεκρήμνιζον Αὐτόν ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ κρημνοῦ εἰς ὃν ἔλήγεν ἡ πόλις.

Μέχρι τοσούτου τὸ ἐπεισόδιον φαίνεται ἀνῆκον εἰς τὸ παρελθόν· καὶ ὅτι ἐξαντληθείσης τῆς ταινίας τοῦ κινηματογράφου ἔληξε καὶ ἡ ὑπόθεσις. Ἀλλ' οὐχί· ἡ σύντομος αὕτη ἀφήγησις τοῦ Εὐαγγελιστοῦ παριστάνει σκηνὴν ζῶσαν καὶ διηνεκῆ· εἶναι ἀφήγησις τοῦ τί συμβαίνει καθ' ἑκάστην Κυριακήν. Ἡ Κυριακὴ εἶναι τὸ Χριστιανικὸν Σάββατον, ἡ ἁγία τῆς ἀναπαύσεως ἡμέρα· καὶ ὅπου γίνεται προσευχὴ εἰς τὸν Θεὸν καὶ μόνον εἰς Αὐτόν, καὶ ἀναγινώσκεται ὁ Λόγος αὐτοῦ, ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὴν σηνήθειαν Αὐτοῦ προσέρχεται ἐκ τῶν πρώτων. Εὐθὺς ὡς συνῆλθον δύο τινὲς εἰς τὴν συνάθροισιν, εἰσῆλθε καὶ Αὐτός· διότι εἶπεν ὅτι «ὅπου δύο ἢ τρεῖς εἶναι συνηγμένοι ***εἰς τὸ ὄνομά μου,*** ἐκεῖ εἶμαι ἐγὼ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν» (Ματθ. ιη'. 20). Ἔδωκεν ὑπόσχεσιν, ἣν ἀδύνατον νὰ παραβῇ Ἀοράτως παρίσταται, καὶ ἐν ᾧ ἀναγινώσκεται ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναπτύσσεται, εἶναι ἕτοιμος νὰ ψιθυρίσῃ εἰς τὴν τεταπεινωμένην καρδίαν καὶ εἰς τὴν ἀφυπνισθεῖσαν συνείδησιν: «Σήμερον ἡ Γραφὴ ἐπληρώθη εἰς τὰ ὦτά σου. Ἡ σωτηρία εἶναι τετελεσμένη. Εἶσαι συντετριμμένος τὴν καρδίαν; τυφλός; δέσμιος; ὑπόδουλος εἰς τὰ πάθη; Εἶμαι ἐδῶ· σοὶ προσφέρω ἄφεσιν πλήρη τοῦ παρελθόντος· σοὶ προσφέρω ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ τῶν παθῶν σου· σοὶ προσφέρω νέαν ζωήν· σοὶ προσφέρω τὸ φῶς τῶν πνευματικῶν σου ὀφθαλμῶν· πίστευσε, δέξαι, λάβε καὶ ἔσο ἰσχυρὸς καὶ εὐτυχής».

Ἐκ τοῦ ἐπεισοδίου τούτου τοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ τῆς Ναζαρὲτ θέλω ἐξετάσῃ λεπτομερέστερον τὴν πρὸς τὰς Γραφὰς ἐκδηλουμένην στάσιν τοῦ Κυρίου.

Α'. ***Ἡ πρὸς τὰς Γραφὰς ἐκτίμησις τοῦ Ἰησοῦ.*** Ἠδύνατο ὁ Κύριος ἀπ' εὐθείας νὰ κηρύξῃ· καὶ ὅ,τι ἂν ἔλεγε, θὰ ἦτο βεβαίως ὑπερτάτη ἀλήθεια. Ἀντὶ τούτου λαμβάνει τὰς Γραφὰς ἀνὰ χεῖρας. καὶ τὴν διδασκολίακ Αὐτοῦ καὶ ἀνάπτυξιν στηρίζει ἐπὶ τῶν γεγραμμένων. Τί δηλοῖ τοῦτο, εἰ μὴ ὑπερτάτην ἐκτίμησιν πρὸς τὰς Γραφάς; καὶ τοῦτο βεβαίως ***χάριν ἡμῶν***· καὶ ὁποῖον ἔλεγχον ἀποτελεῖ ἡ ἐκτίμησις αὕτη τοῦ Κυρίου κατὰ τῆς κουφότητος ἐκείνων, οἵτινες κακολογοῦσιν αὐτὸ ἢ ἀπαγορεύουσιν! Ἐὰν ὁ Κύριος ἐθεμελίωσε τὴν διδασκαλίαν Αὐτοῦ ἐπὶ τῶν Γραφῶν, μετὰ πόσου σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμήσεως πρέπει νὰ προσφεύγωμεν ἡμεῖς εἰς αὐτὰς πρὸς διδασκαλίαν καὶ παρηγορίαν καὶ ἐνίσχυσιν καὶ ὁδηγίαν!

Ὁ μέγας Σκῶτος συγγραφεύς, ὁ διὰ τίτλου εὐγενείας ὡς ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ τιμηθείς, ὁ Sir Walter Scott, ἐν ᾧ ἔκειτο ἐπὶ τῆς κλίνης βαρέως ἀσθενὴς καὶ δὴ ἑτοιμοθάνατος, εἶπε πρὸς τὸν παρακαθήμενον υἱόν του: «Ἀνάγνωσέ μου κἄτι τι ἀπὸ τὸ βιβλίον». «Ἀπὸ ποῖον βιβλίον»; ἐρωτᾷ ὁ υἱός. «Ὑπάρχει ἓν μόνον βιβλίον, ἡ Ἁγία Γραφή», εἶπεν ἐκεῖνος. Ἄνθρωπος ἐμπλήσας τὰς βιβλιοθήκας τῶν συμπατριωτῶν του διὰ τῶν συγγραμμάτων του, τὰ ὁποῖα καὶ εἰς ξένας γλώσσας μετεφράσθησαν, καὶ ἤδη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἦσαν περιζήτητα, καὶ διὰ τῶν ὁποίων αὐτὸς ἔγεινε καὶ πλούσιος καὶ εὐγενής, ἄνθρωπος ὅστις εἶχεν ἀναγνώσῃ πλείστους ἄλλους μεγάλους καὶ σπουδαίους συγγραφεῖς, ἐν τῷ τέλει τῶν ἡμερῶν του ἐγνώριζε μόνον ἓν βιβλίον ἄξιον τοῦ ὀνόματος καὶ ἄξιον ἀναγνώσεως, — τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Ἀλλ' ἐγίνωσκε βεβαίως τὸ βιβλίον τοῦτο ἐκ μικρᾶς ἡλικίας καὶ ἐγίνωσκε τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ αὐτοῦ διδάγματα, διὰ νὰ προστρέξῃ εἰς αὐτὸ πρὸς παρηγορίαν καὶ κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του.

Ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων διακριθέντων κηρύκων του Εὐαγγελίου ὁ πλειότερον ἐργασθεὶς καὶ πλειοτέρας καὶ πρακτικωτέρας ὁμιλίας καταλιπὼν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος συχνότατα προτρέπει τὸ ἀκροατήριον αὐτοῦ εἰς τὴν τακτικὴν μελέτην τῶν Γραφῶν, περὶ τῶν ὁποίων πάντοτε ἐνθουσιωδῶς καὶ μὲ λαμπρὰς εἰκόνας ἐκφράζεται, καυτηριάζει δὲ τὴν ἀμέλειαν αὐτῶν καὶ τὴν ἔλλειψιν προθυμίας εἰς ἀπόκτησιν τῶν βιβλίων, ἂν καὶ λίαν δαπανηρῶν κατ᾽ ἐκείνην τὴν ἐποχήν.

Ἔν τινι Παπικῇ χώρᾳ εἶχε περιέλθει εἰς τὰς χεῖρας παιδίου τινὸς χωρικοῦ ἀντίτυπον τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον τακτικῶς ἀνεγίνωσκεν αὐτό· ἀλλ᾽ ἰδών ποτε τὸ βιβλίον ὁ διδάσκαλος τοῦ χωρίου κατήγγειλε τὸν παῖδα πρὸς τὸν ἱερέα, ὅστις ἐχαρακτήρισε τὸ βιβλίον ὡς ἀπηγορευμένον καὶ κατέσχεν αὐτό. Μετὰ πολλὰ ἔτη ὁ χωρικός, ἀνὴρ πλέον, συνέπεσε νὰ προσέλθῃ εἰς θρησκευτικὴν συνάθροισιν ἔν τινι πλησιοχώρῳ πόλει καὶ ἀκούσας ἀναγινωσκόμενον τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, ἐπορεύθη εὐθὺς πρὸς τὸ βῆμα καὶ τείνων τὴν χεῖρα ἀπαιτεῖ τὸ βιβλίνν. «Δός μοι τὸ βιβλίον», λέγει, «εἶναι ἰδικόν μου· πολλὰ ἔτη τὸ ἀνεγίνωσκον καὶ ἤμην εὐτυχής· ἀλλὰ μοῦ τὸ ἀφήρεσαν, καὶ τώρα ἐπὶ ἔτη εἶμαι δυστυχὴς καὶ ἔχω κακοὺς φίλους». Εἰς πάντας ἡ ἀφελὴς ὁμολογία ἔκαμεν ἐντύπωσιν ζωηράν, καί τις τῶν παρακαθημένων προσέφερεν εἰς αὐτὸν τὸ ἰδικόν του ἀντίτυπον.

Εὐτυχὴς ὁ τεθεμελιωμένος ἐπὶ τῶν Γραφῶν. Δὲν φοβεῖται μὴ παραπλανηθῇ ἕνεκα ἐσφαλμένων ὁδηγιῶν, ὡς ὁ ὁδοιπόρος ὁ ἀκολουθῶν χάρτην ἐπίσημον τοῦ κράτους σημειοῦντα λεπτομερῶς τὰς ὁδούς, ἢ ὡς ὁ ἀσθενὴς ὁ ἔχων γραπτὴν τοῦ ἰατροῦ τὴν ὁδηγίαν.

Β΄. Ἡ χρῆσις τῶν Γραφῶν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ. Δὲν ἦτο ἐκείνη ἡ ἐν τῇ συναγωγῇ διδασκαλία ἡ μόνη περίπτωσις, καθ᾽ ἣν ὁ Κύριος μετεχειρίσθη τὰς Γραφὰς ὡς θεμέλιον τῶν λόγων Αὐτοῦ. Ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις ἔχομεν ἀφήγησιν τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ δοκιμασίας, ὅτε ἐπανειλημμένως καὶ ἐντέχνως ὁ πολυμήχανος ἐχθρὸς τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου ἐπετέθη κατὰ τοῦ ἀρξαμένου τὸ ἔργον αὐτοῦ Σωτῆρος. Τὸ ὅπλον ὅπερ κατ᾽ αὐτοῦ μετεχειρίσθη ὁ Κύριος ἦτο ἡ Γραφή. Ἠδύνατο νὰ λαλήσῃ ἀφ᾽ Ἑαυτοῦ. καὶ ὅ,τι ἂν ἐλάλει, θὰ ἦτο ἀληθέστατον καὶ ἀλάνθαστον· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ δοκιμάζεται ὡς ἄνθρωπος, προτιμᾷ νὰ μεταχειρισθῇ ὡς ὅπλον ***τὸ γεγραμμένον.*** Οἷον παράδειγμα δι᾽ ἡμᾶς!

Ἰδὲ πῶς, ὅταν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι καὶ οἱ λοιποὶ ὑποκριταὶ καὶ ἄπιστοι τῆς ἐποχῆς προσέρχωνται πρὸς Αὐτὸν μὲ τὰς διαφόρους αὐτῶν ὑποκριτικὰς καὶ παγιδευτικὰς ἐρωτήσεις, ἀποκρίνεται πρὸς αὐτοὺς ἐκ τῶν Γραφῶν, διακηρύττων ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀναιρεθῇ ἡ Γραφὴ (Ἰω. ι΄. 35), καὶ ὅτι ἡ ἄγνοια αὐτῆς εἶναι ἡ μεγάλη καὶ συνήθης πηγὴ τῆς πλάνης (Ματθ. κβ΄. 29).

Ἄκουσον πῶς ὁμιλῶν πρὸς τοὺς εἰς τὴν τήρησιν τοῦ Σαββάτου προσκεκολλημένους Ἰουδαίους, ἐπαινεῖ μὲν αὐτοὺς ὅτι ἐρευνῶσι τὰς Γραφάς, αἵτινες μαρτυροῦσι περὶ Αὐτοῦ, ἐλέγχει δὲ τὴν πείσμονα αὐτῶν ἐπιμονὴν εἰς τὸ νὰ μὴ θέλωσι νὰ προσφύγωσιν εἰς Αὐτὸν ἵνα λάβωσι τὴν ἀξίαν τοῦ ὀνόματος πνευματικὴν ζωήν, καὶ δεικνύει ὅτι ὁ μὴ πιστεύων εἰς Αὐτὸν ἔδειξεν ἤδη ἀπιστίαν πρὸς τὰς Γραφὰς τὰς περὶ Αὐτοῦ λαλούσας (Ἰω. ε΄. 39, 46).

Ἰδὲ πῶς ἐν τῷ σοβαρῷ ἐκείνῳ παραδείγματι τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου, ἐν ᾧ ὁ πλούσιος ἐν τῷ Ἅδῃ ἱκετεύει νὰ σταλῇ ὁ Λάζαρος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἐκείνου καὶ διαμαρτυρηθῇ πρὸς αὐτούς, ὥστε νὰ κινηθῶσιν εἰς μετάνοιαν καὶ ἀποφύγωσι τὴν τρομερὰν δυστυχίαν, εἰς ἣν αὐτὸς εἶναι καταδεδικασμένος, θέτει εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἀβραὰμ τὴν βαρυσήμαντον ἐκείνην παρατήρησιν: «Ἔχουσι τὸν Μωϋσῆν καὶ τοὺς προφήτας· ἃς ἀκούσωσιν αὐτούς» (Λουκ. ις΄. 29, 31), δεικνύων διὰ τούτου ὅτι αἱ Γραφαὶ εἶναι ἐπαρκὴς ὁδηγὸς ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ δεδομένος διὰ τὴν ἀσφαλῆ πληροφορίαν τοῦ ἀνθρώπου περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ἀθανάτου αὐτοῦ ψυχῆς.

Ἄκουσον πῶς ἐν αὐτῇ τῇ ὑπερτάτῃ ἀγωνίᾳ τῆς ἀμώμου Αὐτοῦ ψυχῆς διὰ λόγων τῆς Γραφῆς ἐκφράζει τὴν θλῖψιν Αὐτοῦ; «Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί μὲ ἐγκατέλιπες;» (Ψαλμ. κβ΄. Ματθ. κζ΄. 46)· καὶ πῶς μὲ λόγους τῆς Γραφῆς εἰς τὰ ὠχρὰ Αὐτοῦ χείλη ἀποδίδει τὴν ὑστάτην Αὐτοῦ πνοήν: «Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραδίδω τὸ πνεῦμά μου» (Ψαλμ. λα΄. 5, Λουκ. κγ΄. 46).

Ἐὰν λοιπὸν Αὐτὸς τοιαύτην συνεχῆ χρῆσιν ἐποιεῖτο τῆς Γραφῆς, ἐν ᾧ κατὰ τὴν θεότητα οὐδεμίαν ἀνάγκην αὐτῆς εἶχε, πόσῳ μᾶλλον ἡμεῖς τὸ παράδειγμα Αὐτοῦ πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν καὶ αἱ ἀλήθειαι τῆς Γραφῆς καὶ αἱ πολύτιμοι αὐτῆς διαβεβαιώσεις καὶ ὁδηγίαι καὶ ὑποχέσεις νὰ ἀποτελέσωσι τὸ ἀληθὲς καταφύγιον τῆς ψυχῆς;

Γ΄. ***Ἡ ἐσωτερικὴ σχέσις μεταξὺ Γραφῶν καὶ τοῦ Ἰησοῦ.*** Ὑπάρχουσί τινες μεγάλαι ὁμοιότητες μεταξὺ Γραφῶν και Ἰησοῦ Χριστοῦ, αἵτινες θὰ ἐνισχύσωσιν ἡμᾶς νὰ κατανοήσωμεν τὴν μεταξὺ αὐτῶν σχέσιν.

α) Ὁ Χριστὸς καλεῖται ὁ ***Λόγος τοῦ Θεοῦ***, ὅστις «ἦτο ἐν ἀρχῇ», δηλαδὴ συνάναρχος τῷ Πατρί, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ ἀποκαλύπτων τὸν ἄλλως ἄγνωστον Θεὸν (Ἰω. α΄. 1, 18). Ἀλλ᾽ ὁμοίως καὶ αἱ Γραφαὶ καλοῦνται ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, διότι ἐγράφησαν κατ᾽ ἔμπνευσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ δι᾽ αὐτῶν μανθάνομεν τὰ περὶ τοῦ Θεοῦ (Λουκ. ια΄ 28, Δευτ. κθ΄. 29).

β΄) Ὁ Χριστὸς καλεῖται ὁ ***Λόγος τῆς ζωῆς*** (Ἰω. Α΄. α΄. 1), διότι αὐτὸς ὡς ὁ αἰώνιος Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ πηγὴ καὶ ὁ χορηγὸς τῆς ἀληθοῦς ζωῆς (Ἰω. α΄. 4). Ἀλλ᾽ ὁμοίως καὶ αἱ Γραφαὶ καλοῦνται ὁ Λόγος τῆς ζωῆς (Φιλιπ β΄. 16). διότι δεικνύουσι τὸν Χριστὸν καὶ ὁδηγοῦσιν εἰς Αὐτόν, ὅστις εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς

γ) Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἐν ᾧ εἶναι ὁ αἰώνιος Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅμως φανερώθη ἐν ***ἀνθρωπίνῃ μορφῇ*** πράγματι ἐνανθρωπήσας δι᾽ ἡμᾶς. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἁγία Γραφή, ὁ γραπτὸς Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἐδόθη ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ, ἤτοι ἐν ἀνθρωπίνῃ γλώσσῃ.

δ΄) Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ***τὸ κατὰ σάρκα ἐξ Ἰουδαίων*** ὡς καὶ Αὐτὸς τὸ ἐτόνισε πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα (Ἰω. δ΄. 22, πρβλ. Ῥωμ. θ΄. 4, 5)· ἀλλ᾽ ὅμως εἶναι ***Σωτὴρ διὰ σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα,*** ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐθνικῆς ἢ φυλετικῆς διακρίσεως (Κολοσ. γ΄. 11). Ὁμοίως καὶ αἱ Γραφαί εἶναι ἐκ τῶν Ἰσραηλιτῶν, διότι πάντες οἱ συγγραφεῖς τῶν διαφόρων αὐτῆς βιβλίων, ἐξαιρέσει τοῦ Ἰὼβ καὶ ἴσως τοῦ Λουκᾶ, ὑπῆρξαν Ἰσραηλῖται· ἀλλ᾽ ὅμως εἶναι ***ὁ Λόγος τοῦ***

Θεοῦ διὰ σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα, τὸ μόνον πράγματι βιβλίον ὅπερ ἔχει τοιαύτην παγκόσμιον ἀποστολὴν καὶ ἐφαρμογήν.

ε΄) Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπανειλημμένως ἔδειξεν ὅτι εἶναι ***καρδιογνώστης*** (Ἰω. β΄. 25)· ἀλλὰ καὶ αἱ Γραφαὶ ἀποτείνονται εἰς τὴν συνείδησιν καὶ ἀποκαλύπτουσι τὰ κρυπτὰ (Ἑβρ. δ΄. 12).

ς΄) Ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς καὶ πρεσβύτεροι ἠγέρθησαν μετὰ σφοδροῦ πάθους κατὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ κατεδίωξαν Αὐτὸν ἀπηνῶς μέχρι θανάτου· ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν ἡ ζωὴ νὰ κρατῆται ὑπὸ τοῦ θανάτου, καὶ ὁ Ἰησοῦς ***ἀνέστη ἐκ νεκρῶν εἰς ζωὴν ἀτελεύτητον.*** Ὁμοίως κατὰ τῶν Γραφῶν ἠγέρθησαν ἄνθρωποι κατέχοντες ἐπισήμους θέσεις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τοῦ Πάπα καὶ τῶν Καρδιναλίων μέχρι τοῦ ἐσχάτου μοναχοῦ, καὶ κατεδίωξαν ἀπηνῶς πᾶσαν ἔκδοσιν τῶν Γραφῶν γινομένην εἰς γλῶσσαν καταληπτὴν παρὰ τῷ λαῷ καὶ ἐπανειλημμένως παρέδωκαν εἰς τὸ πῦρ καὶ τὰ ἅγια βιβλία καὶ τοὺς διαδίδοντας ἢ κατέχοντας καὶ ἀναγινώσκοντας αὐτά. Ἀλλ᾿ ὅμως «ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν δεσμεύεται» (Τιμ. Β΄. β΄. 9), οὔτε καίεται, οὔτε ἐξαφανίζεται, ἀλλ᾿ ἐκ τῆς τέφρας ἐξῆλθεν ἰσχυρώτερος καὶ πλουσιώτερος, καὶ δὲν ὑπάρχει σήμερον χώρα ἐπὶ γῆς, εἰς ἣν νὰ μὴ κυκλοφορῇ τὸ μακάριον τοῦτο βιβλίον, ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ.

Αἱ ὁμοιότητες αὗται δέον νὰ αὐξήσωσι τὴν ἐκτίμησιν ἡμῶν πρὸς τὰς Γραφάς, διότι δεικνύουσιν ὅτι αὗται ἐπέχουσι δι᾿ ἡμᾶς τὸν τόπον αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διδάσκοντος. Ἄνευ τῶν Γραφῶν δὲν θὰ εἴχομεν μέσον νὰ γνωρίσωμεν ὁποῖός τις εἶναι ὁ Θεὸς καὶ ποῖον τὸ θέλημα Αὐτοῦ. Ἄνευ τῶν Γραφῶν δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἐκδηλωθεῖσαν ἐν τῷ σταυρικῷ θανάτῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄνευ τῶν Γραφῶν δὲν θὰ εἴχομεν βέβαιόν τινα κανόνα τῆς ζωῆς ἡμῶν οὔτε ἀσφαλῆ παρήγορον ἐν ταῖς δυσχερείαις καὶ στενοχωρίαις ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀληθὴς Χριστιανισμὸς ἵσταται ἢ πίπτει μετὰ τῶν Γραφῶν. Ὅπου τὸ βιβλίον τοῦτο ἐρευνᾶται καὶ μετὰ πίστεως λαμβάνονται αἱ ἐν αὐτῷ διδασκαλίαι καὶ παραγγελίαι ὡς διδασκαλίαι καὶ παραγγελίαι τοῦ ζῶντος Σωτῆρος Χριστοῦ, ἐκεῖ ὁ Χριστιανισμὸς ἀναπτύσσεται καὶ ἀκμάζει καὶ πλουσίως καρποφορεῖ. Ὅπου δὲ αἱ Γραφαὶ δὲν ὑπάρχουσιν, ἢ εἶναι ὡς βιβλίον ἐσφραγισμένον ἕνεκα τῆς ἀγνώστου ἢ δυσνοήτου γλώσσης εἰς ἣν ἐπιτρέπεται νὰ κυκλοφορῇ, ἐκεῖ εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀνάπτυξις καὶ διατήρησις ζῶντος Χριστιανισμοῦ.

«Διὰ τί συνεχῶς μοὶ ἀναφέρεις τὴν Ἁγίαν Γραφήν;» ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας Φρειδερῖκος ὁ Μέγας τὸν εὐσεβῆ στρατηγόν του Schmidtt, τὸν ὁποῖον πολλάκις ἐπείραζε μὲ διαφόρους ἐρωτήσεις θρησκευτικὰς ἵνα διασκεδάζῃ μὲ τὰς ἀπαντήσεις του. Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ στρατηγὸς ἀπεκρίθη: «Διότι, Μεγαλειότατε, ἡ Γραφὴ μοὶ ἀποκαλύπτει Πατέρα, ὅστις καὶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου ἔχει ἠριθμημένας· διότι μοὶ ἀποκαλύπτει Σωτῆρα, ὅστις διὰ τοῦ αἵματός Του ἐξέπλυνεν ὅλας μου τὰς ἁμαρτίας· διότι μοὶ δεικνύει οὐρανόν, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ διέρχωμαι αἰωνιότητα ἀπείρως εὐδαίμονα». Ὡραία ἦτο ἡ ἀπόκρισις αὕτη τοῦ στρατηγοῦ, δεικνύουσα πραγματικὴν καὶ βαθεῖαν ἐκτίμησιν τοῦ πολυτίμου τούτου βιβλίου, τὸ ὁποῖον εἴθε καὶ πᾶς ὁ ἀναγινώσκων τὰς γραμμὰς ταύτας ὁμοίως νὰ ἐκτιμήσῃ ἵνα δύναται ὁμοίως περὶ αὐτοῦ νὰ ἐκφράζηται.

(Χριστ. Μελέται, Β΄. σελ. 414—421). *Ξ. Π. Μόσχου.*

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Κατὰ τὸ δωδεκάμηνον ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1936 ἕως 31 Μαρτίου 1937 ἡ Ἑταιρία ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν ***11,343,948 ἀντίτυπα τοῦ Θείου Λόγου,*** ἤτοι, 1,040,025 ὁλοκλήρους Βίβλους, 1,246,743 Κ. Διαθήκης καὶ 9,057,180 τεύχη μεμονωμένων βιβλίων τῆς Γραφῆς. Τὸ σύνολον τοῦτο παρουσιάζει ἐλάττωσιν ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ προηγουμένου ἔτου κατὰ 342,183 ἀντίτυπα. Ἡ ὡς ἄνω ἐφετεινὴ κυκλοφορία κατανέμεται, εἰς στρογγύλους ἀριθμούς, ὡς ἑξῆς: Ἐν Μ. Βρεττανίᾳ 788,000, ἐν τῇ Ἠπειρωτικῇ Εὐρώπῃ 1,535,000, ἐν Ἀσίᾳ 7,604,000, ἐν Ἀφρικῇ 616,000, ἐν Νοτ. Ἀμερικῇ 553,000, ἐν Καναδᾷ καὶ Νέα Γῇ 289,000, εἰς τὰς νήσους τῶν Δ. Ἰνδιῶν 33,000 καὶ ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ Ν. Ζηλανδίᾳ 217,000.

Κατὰ τὸ δωδεκάμημον τοῦτο ἡ Ἑταιρία ἐξέδωκε τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ἢ μέρη αὐτῆς εἰς ***6 νέας γλώσσας***, ὅλας Ἀφρικανικάς. Οὕτως ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν γλωσσῶν καὶ διαλέκτων, εἰς ἃς ἔχει ἐκδόσεις ἡ Ἑταιρία, ἀναβιβάζεται εἰς ***711***.

Ὁ ἰσολογισμὸς τῆς Ἑταιρίας, ὅστις πέρυσιν ἔκλεισε μὲ ἔλλειμμα λιρῶν 21,580, ἐφέτος δεικνύει ἔλλειμμα μόνον 15,535 λιρῶν, ἤτοι, ἔσοδα μὲν λιρῶν 371,604, ἔξοδα δὲ λιρῶν 387,139. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἐσόδων μόνον 141,202 λίραι προῆλθον ἐκ πωλήσεων (ἐλάττωσις περίπου 6000 λιρῶν ἐπὶ τῶν πωλήσεων τοῦ προηγουμένου ἔτους), αἱ δὲ λοιπαὶ 230,402 λίραι ἦσαν συνεισφοραί, δωρεαὶ καὶ τόκοι κληροδοτημάτων. Δοθέντος, λοιπόν, ὅτι αἱ δαπάναι ἐκδόσεως καὶ κυκλοφορίας 11,350,000 ἀντιτύπων ἀνῆλθον εἰς λίρας 387,000, αἱ δὲ πωλήσεις εἰς λίρας 141,000, εἶναι φανερὸν ὅτι τὰ βιβλία τῆς Ἑταιρίας ἐν συνόλῳ ἐπωλήθησαν εἰς τὰ 36 τοῖς ἑκατὸν τοῦ κόστους των, τὰ δὲ ὑπόλοιπα 64 τοῖς ἑκατὸν ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν συνεισφορῶν, δωρεῶν καὶ τόκων κληροδοτημάτων εὐσεβῶν Εὐαγγελικῶν Χριστιανῶν ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας. Ἐὰν δὲ ἀναλύσωμεν τὸ κονδύλιον τῶν συνεισφορῶν καὶ δωρεῶν, ἀνερχομένων εἰς 128,170 λίρας, εὑρίσκομεν ὅτι 74,713 λίρας (ἤτοι, τὰ τρία πέμπτα τοῦ ὅλου) προῆλθον ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Ἀγγλίας, Σκωτίας, Οὐαλίας καὶ Βορ. Ἰρλανδίας, αἱ δὲ λοιπαὶ 54,000 λίρας ἀπὸ ὅλον τὸν λοιπὸν κόσμον.

Τοῦτο καὶ ἡ πώλησις 788,000 ἀντιτύπων ἐν τῇ Μ. Βρεττανίᾳ (μὲ πληθυσμὸν περίπου 50 ἑκατομμυρίων), ἐνῷ εἰς ὅλην τὴν λοιπὴν Εὐρώπην (μὲ πληθυσμὸν 300 περίπου ἑκατομμ.) ἡ Ἑταιρία ἐπώλησε μόνον διπλάσιον ἀριθμὸν ἀντιτύπων, εἶναι εὔγλωττος ἐκδήλωσις τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Ἱερὰν Βίβλον καὶ τῆς πεποιθήσεώς του περὶ τῆς σωτηρίου ἐπιδράσεως τοῦ βιβλίου τούτου ἐπὶ τὴν ἀνθρωπότητα. Εἰς μόνην τὴν Ἀγγλίαν καὶ Οὐαλίαν (δηλ. μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς Σκωτίας καὶ Ἰρλανδίας) ὑπάρχουν 5435 τοπικοὶ σύλλογοι πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας, κατὰ δὲ τὸ λῆξαν δωδεκάμηνον, ἐνεργείαις τῶν συλλόγων τούτων συνεκροτήθησαν 4551 δημόσιαι συνελεύσεις καὶ ἐκηρύχθησαν εἰς τὰς διαφόρους Εὐαγγελικὰς Ἐκκλησίας 5436 κηρύγματα ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας.

Ἐν γένει δὲ καθ' ὅλον τὸν κόσμον ὑπάρχουν 10,408 τοπικοὶ σύλλογοι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας.

* *
*

Ἐρχόμενοι τώρα εἰς τὰς λεπτομερείας, εὑρίσκομεν ὅτι εἰς τὴν Ἠπειρωτικὴν Εὐρώπην αἱ συνολικαὶ πωλήσεις (1,535,000 ἀντιτύπων) παρουσιάζουν ἐλάττωσιν 245,000 ἀντιτύπων ἀπέναντι τῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους. Ἡ ἐλάττωσις παρατηρεῖται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, κυρίως ἕνεκα τῆς ἀναστατώσεως τοῦ Ἱσπανικοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ἐνῷ ἡ Κεντρικὴ Εὐρώπη ἐλαχίστην παρουσίασεν ἐλάττωσιν, ἡ δὲ Ἀνατολικὴ Εὐρώπη αὔξησιν 70,000 ἀντιτύπων.

Ἐν ***Γαλλίᾳ*** ἡ ἀνώμαλος πολιτικὴ κατάστασις καὶ ἡ ὑποτίμησις τοῦ φράγκου ἐπέδρασαν εἰς ὅλας τὰς συνθήκας τοῦ βίου καὶ δὲν εἶναι παράδοξον ὅτι ἐπέφερον ἐλαφράν τινα ἐλάττωσιν εἰς τὴν κυκλοφορίαν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, τῶν ὁποίων αἱ πωλήσεις κατῆλθον εἰς 349,717 ἀντίτυπα ἔναντι 362,770 τοῦ προηγουμένου ἔτους. Εἰς τοῦτο βεβαίως συνετέλεσε καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν πλανοδίων βιβλιοπωλῶν τῆς Ἑταιρίας ἠλαττώθη ἀπὸ 10 εἰς 6.

Εἰς τὸ ***Βέλγιον***, ἐνῷ πέρυσιν ἐσημειώθη αὔξησις πωλήσεων κατὰ 79,232, ἐφέτος ἐπῆλθεν ἐλάττωσις κατὰ 73,000, ὥστε αἱ ὁλικαὶ πωλήσεις τοῦ 1937 σχεδὸν ἐπανῆλθον εἰς τὸ σύνολον τοῦ 1935, (49,562 ἔναντι 43,343). Ἡ ἐξήγησις τῆς ἀποτόμου ταύτης αὐξομειώσεως εἶναι ὅτι πέρυσιν ἔλαβε χώραν ἡ Διεθνὴς Ἔκθεσις τῶν Βρυξελλῶν, καθ' ἣν ἐπωλήθησαν ἄνω τῶν 50,000 ἀντίτυπα ἐπὶ πλέον τοῦ συνήθους.

Ἐν ***Ἰταλίᾳ*** τὸ ἔργον τῆς Ἑταιρίας εἶχε νὰ παλαίσῃ πρὸς πρωτοφανεῖς δυσχερείας. Κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον μέχρις Αὐγούστου, ἡ χώρα ἦτο ἀνάστατος μὲ τὰς «κυρώσεις», αἵτινες ἐφηρμόσθησαν κατὰ τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ αἵτινες ἐξήγειραν τὸν φανατισμὸν τοῦ λαοῦ κατὰ παντὸς ἔργου ξενικοῦ. Ἐν τούτοις, αἱ πωλήσεις τῆς Ἑταιρίας δὲν ἠλαττώθησαν σημαντικῶς κατὰ τὸ πεντάμηνον αὐτὸ διάστημα. Εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἐξέδωκε διάταγμα διακανονίζον τὴν ἐκτύπωσιν καὶ πώλησιν τῶν Ἱ. Γραφῶν. Καὶ ἡ Ἑταιρία, μὴ δυναμένη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸ διάταγμα τοῦτο, διέκοψεν ἐπὶ ὁλόκληρον ἑξάμηνον τὸ ἔργον της ἐν Ἰταλίᾳ. Μόλις δὲ κατὰ Δεκέμβριον 1936 ἐπῆλθε συμβιβασμὸς μετὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπανελήφθη τὸ ἔργον. Διὰ τοῦτο τὸ δωδεκάμηνον μέχρι τέλους Μαρτίου 1937 παρουσιάζει τρομακτικὴν ἐλάττωσιν 133,922 ἀντιτύπων (ἀπὸ 243,006 εἰς 101,051).

Ὀλιγωτέρα ἐλάττωσις εἰς τὴν κυκλοφορίαν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν ἐσημειώθη εἰς τὴν αἱματοκυλισμένην ***Ἱσπανίαν,*** ὅπου αἱ πωλήσεις κατῆλθον κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀπὸ 305,305 εἰς 211,286 ἀντίτυπα. Κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον—Σεπτέμβριον 1936 αἱ πωλήσεις παρουσίασαν μάλιστα αὔξησίν τινα ἐπὶ τῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους· ἀλλ' ἡ κατόπιν ἔντασις τοῦ ἀγρίου πολέμου φυσικῷ τῷ λόγῳ παρέλυσε τὰ πάντα. Ἐν τούτοις, ἡ Ἀποθήκη τῆς Ἑταιρίας ἐν Μαδρίτῃ ἔμεινεν ἀνοικτὴ καὶ μέχρι σήμερον, παρ' ὅλους τοὺς βομβαρδισμούς, ὁ δὲ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑταιρίας κ. Araujo ἐξηκολούθησεν ἡρωϊκῶς τὸ ἔργον του, ἂν καὶ δύο ἐκ

τῶν υἱῶν του ἐφονεύθησαν πλησίον τῆς Ἀποθήκης ὑπὸ τῶν βομβῶν τῶν ἐπαναστατικῶν ἀεροπλάνων.

Ἡ ***Πορτογαλία*** τοὐναντίον παρουσίασε μικράν τινα αὔξησιν κυκλοφορίας (ἀπὸ 100,482 εἰς 102,442 ἀντίτυπα).

Ἐν ***Γερμανίᾳ*** αἱ ἐφετειναὶ πωλήσεις τῆς Ἑταιρίας ἀνῆλθον εἰς 155,112 ἀντίτυπα ἀπέναντι 171,170 περυσινῶν. Ἐπίσης αἱ Γερμανικαὶ Βιβλικαὶ ἐκυκλοφόρησαν 715,213 Βίβλους καὶ Κ. Διαθήκας, ἔναντι τῶν περυσινῶν· 795,563. Ἐπὶ ὁλόκληρον ἑξάμηνον οἱ πλανόδιοι βιβλιοπῶλαι τῆς Ἑταιρίας ἔμειναν ἄπρακτοι, διότι ἡ ἀστυνομία τοῖς ἀπηγόρευσε νὰ ἐργασθοῦν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οἱ Κομμουνισταί, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς πωλήσεως θρησκευτικῶν βιβλίων, διένεμον φυλλάδια προπαγανδίζοντα τὸν Κομμουνισμόν. Ἐπίσης, ὡς ἐκ τῆς ἀντισημιτικῆς σταυροφορίας, ἣν διεξάγει ὁ Ἐθνικοσοσιαλισμὸς κατὰ παντὸς ὅ,τι Ἰουδαϊκόν, πολλοὶ ἄνθρωποι καταφέρονται κατὰ τῆς Π. Διαθήκης ὡς βιβλίου Ἰουδαϊκοῦ καὶ ἀκόμη κατὰ τῆς Κ. Διαθήκης, ὡς συγγραφείσης ὑπὸ Ἰουδαίων. Ἐξ ἄλλου, οἱ λεγόμενοι «Γερμανοὶ Χριστιανοί», οὓς ὑποστηρίζει τὸ Κράτος καὶ οἵτινες πᾶν ἄλλοι εἶναι ἢ «Χριστιανοί», ἀφοῦ θεοποιοῦν τὴν Γερμανικὴν φυλήν, καὶ αὐτοὶ ἀντιδροῦν παντοιοτρόπως κατὰ τῆς κυκλοφορίας τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Ὥστε εἶναι θαῦμα ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῆς κυκλοφορίας ἀπέναντι τόσων ἀντιξόων παραγόντων ὑπῆρξε τόσον μικρά—περίπου 96,000 ἀντίτυπα ἐπὶ συνόλου περυσινοῦ ἐκ 966,000 ἀντιτύπων (10 τοῖς ἑκατόν).

Ἐπίσης ἐν ***Αὐστρίᾳ*** ἐσημειώθη ἐλάττωσις πωλήσεων 10 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (2800 ἀντίτυπα). Ἐν ***Οὐγγαρίᾳ*** ἡ ἐλάττωσις ἀπὸ 61,824 εἰς 60,701 ἀντίτυπα εἶναι ἀσήμαντος, ἐὰν λάβῃ κανεὶς ὑπ᾿ ὄψιν τὴν ἀνεργίαν καὶ τοὺς βαρεῖς φόρους, οἵτινες καταθλίβουν τὸν πληθυσμόν. Ἐν ***Τσεχοσλοβακίᾳ*** ἡ κυκλοφορία ηὔξησεν ἐλαφρῶς, καὶ ἐν ***Πολωνίᾳ*** ἔτι περισσότερον (ἀπὸ 33,000 εἰς 40,000 ἀντίτυπα). Εἰς τὰς ***Βαλτικὰς Χώρας*** (Φιλλανδίαν, Ἐσθονίαν, Λατβίαν καὶ Λιθουανίαν) ἐσημειώθη γενικὴ αὔξησις κυκλοφορίας 43,000 ἀντιτύπων (144,106 ἔναντι περυσινῶν 101,343) ἤτοι 40 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν..

Εἰς τὴν ***Ρωσσίαν*** καὶ ***Σιβηρίαν*** ἐξακολουθεῖ ἡ αὐστηρὰ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσαγωγῆς καὶ κυκλοφορίας τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἐν τούτοις ἡ θρησκευτικὴ κατάστασις παρουσιάζει πολλὰ ἐνθαρρυντικὰ σημεῖα. Ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἀθέων»-μεγάλη ὀργάνωσις ὑποστηριζομένη ἐκθύμως ὑπὸ τῶν Σοβιετικῶν ἀρχῶν, ἐνῷ κατὰ τὸ ἔτος 1933 ἠρίθμει 5,000,000 μελῶν, κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1936 εἶχεν ἐλαττωθῇ εἰς ὀλιγώτερα τῶν 2,000,000 μελῶν. Ἐπίσης ἡ ἀντιθρησκευτικὴ σταυροφορία ἠλαττώθη ἐπαισθητῶς· πολλὰ τμήματα τοῦ κινήματος αὐτοῦ, ἰδίως εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν καὶ τὰ ἐργοστάσια, ἔπαυσαν λειτουργοῦντα. Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα αἱ ἐκκλησίαι τῆς Μόσχας ἦσαν ἀσφυκτικῶς πλήρεις λαοῦ· ἡ δὲ ἀντι-Χριστιανικὴ προπαγάνδα τῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ ραδιοφώνου, ὡς καὶ τὰ ἀντιθρησκευτικὰ μουσεῖα καὶ ἡ ἔντυπος προπαγάνδα, ἔπαυσαν νὰ κινοῦν τὸ λαϊκὸν ἐνδιαφέρον. Τοὐναντίον αἱ διάφοροι αὗται ἀθεϊστικαὶ καὶ ἀντι-Χριστιανικαὶ σταυροφορίαι καὶ διωγμοὶ ἔσχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν προσέγγισιν πρὸς ἀλλήλους ὅλων τῶν Ρώσσων Χριστιανῶν ἀνεξαρτήτως ἀπο-

χρώσεων — Ὀρθοδόξων καὶ Εὐαγγελικῶν — καὶ σήμερον οὗτοι ἀλληλοβοηθοῦνται καὶ ἀλληλοστηρίζονται εἰς τὴν πίστιν των.

Εἰς τὴν ***Βαλκανικὴν Χερσόνησον*** τὸ λῆξαν ἔτος ἐσημείωσεν αὔξησιν κυκλοφορίας τῶν Ἱερῶν Γραφῶν ἐκ 38,848 ἀντιτύπων (191,028 ἔναντι περυσινῶν 152,180).

Ὁ κατωτέρω πίναξ ἐμφανίζει τὰς σχετικὰς λεπτομερείας:

	1936 - 37	*1935 - 1936*	*Αὐξομειώσεις*
Ρουμανία	61,527	50,194	+11,233
Νοτιοσλαυΐα	52,232	35,012	+17,220
Ἑλλὰς	47,378	39,991	+ 7,387
Βουλγαρία	20,783	14,842	+ 5,941
Τουρκία	7,000	8,442	— 1,442
Ἀλβανία	2,188	3,699	— 1,591
Τὸ ὅλον	191,028	152,180	

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου βλέπομεν ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἥτις μέχρι πρὸ διετίας κατεῖχε τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν ὡς πρὸς τὴν κυκλοφορίαν τῶν Ἱ. Γραφῶν καὶ ἥτις πέρυσι παρεχώρησε τὴν θέσιν ταύτην εἰς τὴν Ρουμανίαν, ἐφέτος κατέλαβε τὴν τρίτην θέσιν, ὑστερήσασα καὶ τῆς Νοτιοσλαυΐας. Εἶναι ὅμως δίκαιον νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἐν Ἑλλάδι (δηλ. ἐν Μακεδονίᾳ) καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία ἐπώλησεν 7165 ἀντίτυπα, τοῦθ᾽ ὅπερ ἀναβιβάζει τὴν ὁλικὴν κυκλοφορίαν τῆς Ἁγ. Γραφῆς ἐν Ἑλλάδι εἰς 54,543 ἀντίτυπα, οὕτως ὥστε νὰ ὑπερβαίνῃ τὴν ἐν Νοτιοσλαυΐᾳ κυκλοφορίαν καὶ νὰ δίδῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν δευτέραν θέσιν ἐν τῇ Χερσονήσῳ. Ἐὰν δὲ λάβωμεν ὑπ᾽ ὄψιν καὶ τὸν πληθυσμὸν ἑκάστης Βαλκανικῆς χώρας, βλέπομεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς πράγματι ἔρχεται πρώτη, διότι μὲ πληθυσμὸν 6,600,000 ἠγόρασε 54,543 ἀντίτυπα τοῦ Θείου Λόγου (ἤτοι, ἀναλογεῖ 1 ἀντίτυπον διὰ κάθε 121 κατοίκους της), ἐνῷ ἡ Ρουμανία μὲ πληθυσμὸν 18,000,000 ἠγόρασεν 61,527 ἀντίτυπα (ὅπερ ἀναλογεῖ πρὸς 1 ἀντίτυπον διὰ κάθε 292 κατοίκους της) ἡ δὲ Νοτιοσλαυΐα (μὲ πληθυσμὸν 13,000,000) ἠγόρασε 52,232 ἀντίτυπα (ὅπερ ἀναλογεῖ πρὸς ἓν ἀντίτυπον διὰ κάθε 250 κατοίκους της). Ἐπίσης δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ Ἀμερικανικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπώλησεν ἐν Βουλγαρίᾳ 14,282 ἀντίτυπα καὶ ἐν Τουρκίᾳ 2747, τοῦθ᾽ ὅπερ ἀναβιβάζει τὴν ὁλικὴν κυκλοφορίαν ἐν μὲν τῇ Βουλγαρίᾳ εἰς 35,065, ἐν δὲ τῇ Τουρκίᾳ εἰς 9747 ἀντίτυπα.

Μεταξὺ τῶν ***Ἑβραίων*** ἡ Ἑταιρία δὲν διεξάγει χωριστὸν ἔργον, οἱ δὲ βιβλιοπῶλαί της δὲν κρατοῦν ἰδιαιτέραν στατιστικὴν τῶν ἀγοραστῶν τῶν βιβλίων. Αἱ πωλήσεις ὅμως τῶν ἐκδόσεων τῆς Ἑταιρίας, εἰς τὰς γλώσσας, αἵτινες λαλοῦνται ὑπὸ τῶν Ἑβραίων ἀποκλειστικῶς, παρέχουν ἔνδειξίν τινα σχετικήν. Κατὰ τὸ λῆξαν λοιπὸν ἔτος καθ᾽ ὅλον τὸν κόσμον ἡ Ἑταιρία ἐπώλησε 44071 ἀντίτυπα εἰς τὴν ***Ἑβραϊκὴν*** γλῶσσαν, 2658 εἰς τὴν ***Ἰουδαιο-ἀραβικήν,*** 309 εἰς τὴν ***Ἰουδαιο-ἱσπανικὴν*** καὶ 213 εἰς τὴν ***Ἰουδαιο-γερμανικήν***, ἤτοι, ἐν ὅλῳ 47,351 ἀντίτυπα ἔναντι [illegible]9,425 πωληθέντων πέρυσι.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον, Σουδάν, Συρίαν, Παλαιστίνην, Κύπρον, Ὑπεριορδανίαν Ἀραβίαν, Ἐρυθραίαν καὶ Ἀβησσυνίαν ἡ Ἑταιρία ἐπώλησε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 182,134 ἀντίτυπα ἔναντι 178,454 περυσινῶν. Ὅλαι αἱ χῶραι αὗται παρουσιάζουν αὔξησιν κυκλοφορίας τῶν Γραφῶν, πλὴν τῆς Αἰγύπτου, ἔνθα ἐσημειώθη ἐλάττωσις περίπου 9,000 ἀντιτύπων. Εἰς τὴν Ἀβησσυνίαν, παρ᾽ ὅλην τὴν ἀνατροπήν, ἥτις ἐπῆλθε λόγῳ τοῦ πολέμου καὶ τῆς Ἰταλικῆς κατακτήσεως, καὶ παρ᾽ ὅλον τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐν Ἀδδὶς-αμπέμπᾳ ἀποθήκη Ἁγ. Γραφῶν ἐλεηλατήθη καὶ ἐν μέρει ἐνεπρήσθη μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ αὐτοκράτορος Ρὰς Τάφφαρι, αἱ πωλήσεις τῆς Ἑταιρίας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνεποσώθησαν εἰς 17,333 ἀντίτυπα ἔναντι 17,102 διὰ τὸ προηγούμενον ἔτος.

Εἰς τὴν ***Βόρειον Ἀφρικὴν*** (Τύνιδα, Ἀλγερίαν, Μαρόκον) ἐπωλήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 86,242 ἀντίτυπα, ἤτοι, 1900 περίπου ὀλιγώτερα τῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους. Εἰς τὰς Ἰταλικὰς κτήσεις (Λιβύην, Τριπολίτιδα καὶ Κυρηναϊκὴν) αἱ Ἰταλικαὶ ἀρχαὶ δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τοὺς βιβλιοπώλας τῆς Ἑταιρίας νὰ ἐργασθοῦν.

Εἰς τὴν ***Ἀνατολικήν, Κεντρῴαν*** καὶ ***Δυτικὴν Ἀφρικήν***, μετὰ τῆς Μαδαγασκάρης καὶ ἄλλων νήσων, ἐσημειώθη καὶ πάλιν μεγάλη αὔξησις εἰς τὰς πωλήσεις τῶν Ἱ. Γραφῶν. Οἱ ἀναγνῶσταί μας θὰ ἐνθυμηθοῦν ἴσως ὅτι αἱ πωλήσεις τοῦ ἔτους 1935 ὑπερτέρησαν τὰς τοῦ 1934 κατὰ 70 τοῖς ἑκατόν· ἐφέτος ἔχομεν νέαν αὔξησιν κατὰ 30 %, ὥστε ἐντὸς δύο ἐτῶν ἡ κυκλοφορία τῆς Ἁγ Γραφῆς εἰς τὰ μέρη αὐτὰ ὑπερεδιπλασιάσθη—ἀπὸ 102,183 ἀντίτυπα κατὰ τὸ 1934 - 1935 εἰς 231,268 κατὰ τὸ 1936—1937. Τὰ πωληθέντα ἦσαν εἰς 96 γλώσσας καὶ διαλέκτους, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ γλῶσσα τῆς Μαδαγασκάρης εἶχε τὴν πρώτην θέσιν μὲ 46,300 ἀντίτυπα. Ἐπίσης εἰς τὴν Νιγηρίαν ἡ κυκλοφορία ἀνῆλθεν εἰς 50,000 ἀντίτυπα, ἐξ ὧν 40,000 Βίβλοι ὁλόκληροι. Ἡ τεραστία αὕτη αὔξησις ἀποδοτέα εἰς τὴν διάδοσιν τῶν γραμμάτων μεταξὺ τόσων τέως ἀγραμμάτων πληθυσμῶν, χάρις εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν σχολείων (κυρίως εἰς τὰς Ἀγγλικὰς κτήσεις) καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν γραπτῶν γλωσσῶν διὰ τῆς μεταφράσεως τῶν Γραφῶν εἰς διαλέκτους μέχρι τοῦδε ὁμιλουμένας μόνον ἀλλὰ στερουμένας γραπτῶν χαρακτήρων.

Εἰς τὴν ***Νότιον Ἀφρικὴν*** ἐπίσης ἐσωμειώθη σημαντικὴ αὔξησις πωλήσεων τῶν Ἱ. Γραφῶν—195,777 ἀντίτυπα ἔναντι 145,674 πωληθέντων κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος.

Ἐν ***Ἀσίᾳ*** αἱ πωλήσεις ἐν ***Ἰρὰκ*** καὶ ***Περσίᾳ*** ηὔξησαν ἀπὸ 58,794 εἰς 65,341 ἀντίτυπα. Ἐν ***Ἰνδοστάνῃ*** καὶ ***Κεϋλάνῃ*** ἡ κυκλοφορία τῶν Ἱ. Γραφῶν ὑπῆρξε περίπου ἡ αὐτὴ ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος—1,188,669 (1936) ἔναντι 1,182,000 (1935). Ἐν ***Βιρμανίᾳ*** ἐσημειώθη μικρά τις ἐλάττωσις (ἀπὸ 112,077 εἰς 104,821 ἀντίτυπα)· ἐπίσης ἐν ***Μαλαΐᾳ*** αἱ πωλήσεις κατῆλθον εἰς 285,000 ἀντιτύπων ἔναντι 326,656 τοῦ 1935, ἀλλ᾽ ἦσαν ὑπέρτεραι τῶν τοῦ 1934 (251,622).

Ἐν ***Κίνᾳ*** ἡ Βρεττανικὴ Βιβλ. Ἑταιρίᾳ διέθεσε πέρυσι 3,947,404 ἀντίτυπα ἔναντι 4,227,166 τοῦ 1935 καὶ 4,296,495 τοῦ 1934. Ἡ ἀχανὴς αὕτη χώρα ὑπῆρξε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὸ θῦμα τόσων θεομηνιῶν, ἐπαναστάσεων καὶ

ξενικῶν εἰσβολῶν, ὥστε εἶναι θαῦμα ὅτι κατώρθωσεν ἡ Ἑταιρία νὰ κυκλοφορήσῃ καὶ τόσα ἀκόμη ἀντίτυπα. Ἐκτὸς ὅμως αὐτῶν, καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ Βιβλ. Ἑταιρία διέθεσεν ἐν Κίνᾳ 3,125,683 ἀντίτυπα καὶ ἡ Σκωτικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία 2 117,083, οὕτως ὥστε ἐν Κίνᾳ διετέθησαν πέρυσιν ἐν συνόλῳ 9,190,170 ἀντίτυπα, ἔναντι συνόλου 9,284 541 κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος. Προβλέπεται ὅτι τοῦ τρέχοντος ἔτους ἡ κυκλοφορία ἐν Κίνᾳ θὰ ἐλαττωθῇ ἐπαισθητῶς συνεπείᾳ τοῦ ἀγρίου καὶ αἱματηροῦ πολέμου, ὅν τώρα διεξάγει ἐκεῖ ἡ Ἰαπωνία.

Ἐν τῇ ***Γαλλικῇ Ἰνδοκίνᾳ*** ἡ περυσινὴ αὔξησις της κυκλοφορίας τῶν Ἱερῶν Γραφῶν διετηρήθη καὶ ἔλαβε μάλιστα μεγαλειτέρας διαστάσεις. Οὕτως κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1934 ἐπωλήθησαν 91,827 ἀντίτυπα, κατὰ τὸ 1935 ἐπωλήθησαν 107,654 καὶ κατὰ τὸ 1936 153,545 (ἤτοι, αὔξησις 50 %).

Ἐν ***Ἰαπωνίᾳ*** ἡ Ἑταιρία διέθεσε 466,241 ἀντίτυπα καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ Βιβλ. Ἑταιρία 817,294, ἤτοι, ἐπωλήθησαν ἐν ὅλῳ 1,283,535 ἀντίτυπα, ἀπέναντι 1,246,472 διατεθέντων κατὰ τὸ 1935. Ἐν Κορέᾳ αἱ πωλήσεις τῆς Βρεττ. Βιβλ. Ἑταιρίας ἀνῆλθον εἰς 862,448 ἀντίτυπα ἔναντι 777,000 τοῦ 1935 καὶ 661,000 τοῦ 1934, ἤτοι, παρατηρεῖται μία σταθερὰ αὔξησις περίπου 100,000 ἀντιτύπων κατ' ἔτος.

Ἐν ***Αὐστραλίᾳ*** καὶ ***Νέᾳ Ζηλανδίᾳ*** ἐπωλήθησαν 217,847 ἀντίτυπα ἔναντι τῶν 212,843 τοῦ 1935.

Τέλος, εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν ἤπειρον, ἡ Ἑταιρία διέθεσεν ἐν ***Καναδᾷ*** καὶ ***Νέᾳ Γῇ*** 289,142 ἀντίτυπα ἔναντι τῶν 296,000 τοῦ 1935. Εἰς τὰς Ἀγγλικὰς νήσους τῶν ***Δυτ. Ἰνδιῶν*** καὶ τὰς δημοκρατίας τῆς ***Κεντρικῆς Ἀμερικῆς*** 70,638 ἀντίτυπα, ἔναντι 78,266 τοῦ 1935, εἰς δὲ τὴν Νότιον Ἀμερικὴν 490.540 ἔναντι 440,273 τοῦ 1935.

* * *

Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της ἐν ἔτει 1804 ἡ Βρεττ. Βιβλ Ἑταιρία ἐξετύπωσε καὶ ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν ἀνὰ τὴν οἰκουμένην ἄνω τῶν 487 ἑκατομ. ἀντιτύπων τῶν Ἱερῶν Γραφῶν. Ἐξ αὐτῶν περὶ τὰ 123 ἑκατομ. ἦσαν εἰς Ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1936

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Ἑταιρία ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν ***7,783,018 ἀντίτυπα*** τοῦ Θείου Λόγου, ἤτοι, 289,770 Βίβλους, 401,240 Κ. Διαθήκας, 7,089,457 τεύχη μεμονωμένων βιβλίων τῆς Γραφῆς καὶ 4,551 Γραφὰς εἰς ἐκτύπους χαρακτῆρας πρὸς χρῆσιν τῶν τυφλῶν. Τὸ ὡς ἄνω σύνολον ὑπερβαίνει τὸ σύνολον τοῦ ἔτους 1935 κατὰ 559,468 ἀντίτυπα. Ἐκ τῶν 7,783,018 ἀντιτύπων, τὰ μὲν 3,110,715 διετέθησαν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὰ δὲ 4.672,305 εἰς ξένας χώρας.

Ὡς γνωστόν, ἡ Ἑταιρία ἐργάζεται, ἐκτὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, καὶ

εἰς τὸ Μεξικόν, τὰς μικρὰς δημοκρατίας τῆς Κ. Ἀμερικῆς, τὰς μὴ Ἀγγλικὰς νήσους τῶν Δυτ Ἰνδιῶν (Κούβαν, Πορτορίκο, Χαΐτην, κτλ.), εἰς ὁλόκληρον τὴν Ν. Ἀμερικήν, τὴν Κίναν, τὴν Ἰαπωνίαν, τό Σιὰμ καὶ τὰς Φιλιππίνας νήσους. Ἔχει ὅμως ἔργον καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, Ἀραβίᾳ, Τουρκίᾳ, Βουλγαρίᾳ καὶ Ἑλληνικῇ Μακεδονίᾳ. Εἰς διαφόρους δὲ ἄλλας χώρας προμηθεύει Ἱ. Γραφὰς εἰς Ἀμερικανοὺς ἱεραποστόλους, ὡς λ. χ. εἰς Ἰνδοστάνην, Ἀφρικήν, Πολυνησίαν, κτλ.

Ἡ Ἑταιρία ἐκδίδει τὰς Ἱ. Γραφὰς εἰς 182 γλώσσας καὶ διαλέκτους, ἤτοι, 51 Εὐρωπαϊκάς, 67 Ἀσιατικάς, 16 Ἀφρικανικάς, 23 τῆς Πολυνησίας καὶ 25 τῆς Ἀμερικανικῆς Ἠπείρου. Ἐπίσης ἔχει ἐκδόσει εἰδικὰς διὰ τοὺς τυφλοὺς (μὲ ἔκτυπα στοιχεῖα) εἰς ἓξ τῶν κυριωτέρων γλωσσῶν τῆς Εὐρώπης, ὡς καὶ εἰς τὴν Ἰαπωνικήν.

Ὁ ἰσολογισμὸς τῆς Ἑταιρίας κατὰ τὸ 1936 παρουσιάζει ἔσοδα μὲν δολλαρίων 797,440, ἔξοδα δὲ δολλαρίων 745,442, ἤτοι, περίσσευμα 52,000 δολλαρίων.

Ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ἐν ἔτει 1816 ἡ Ἑταιρία ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν καθ' ὅλον τὸν κόσμον ἄνω τῶν 276 ἑκατομμυρίων ἀντιτύπων τοῦ Θείου Λόγου.

***

Θὰ ἐνδιαφέρῃ τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν νὰ μάθωσιν ὅτι τὸ ἐν Ἑλλάδι ἔργον τῶν δύο μεγάλων Βιβλικῶν Ἑταιριῶν — Βρεττανικῆς καὶ Ἀμερικανικῆς — συνεχωνεύθη εἰς ἑνιαίαν διοίκησιν, διὰ προσφάτου συμφωνίας τῶν δύο Ἑταιριῶν, χάριν οἰκονομίας καὶ ἀποφυγῆς διπλοῦ μηχανισμοῦ ἐργασίας.

Ἡ συγχώνευσις αὕτη περιλαμβάνει τὸ ἔργον τῶν δύο Ἑταιριῶν καθ' ὅλην τὴν Ἐγγὺς Ἀνατολήν, ὡς ἑξῆς: Ἡ ὅλη περιοχὴ τῆς Ἐγγὺς Ἀνατολῆς διῃρέθη εἰς δύο περιφερείας: (α) Τὴν ***Βόρειον*** περιφέρειαν, περιλαμβάνουσαν τὴν Ἑλλάδα, Βουλγαρίαν, Τουρκίαν καὶ Συρίαν, (β) Τὴν ***Νότιον*** περιφέρειαν, περιλαμβάνουσαν τὴν Αἴγυπτον, Παλαιστίνην, Κύπρον, Ὑπεριορδανίαν, Ἀραβίαν, Σουδὰν καὶ Αἰθιοπίαν. Καὶ ἡ μὲν Βόρειος περιφέρεια θὰ διευθύνεται ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Β. Ἑταιρίας, διὰ διευθυντοῦ ἑδρεύοντος ἐν Βηρυττῷ, τὴν δὲ Νότιον περιφέρειαν θὰ διευθύνῃ ἡ Βρεττανικὴ Β. Ἑταιρία διὰ διευθυντοῦ ἑδρεύοντος ἐν Καΐρῳ. Ἀμφότεραι αἱ Ἑταιρίαι θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ χρηματοδοτοῦν τὸ ἔργον εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιφερείας, κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἀναλογίαν. Παρομοία συγχώνευσις συνεφωνήθη καὶ διὰ τὸ ἔργον τῶν δύο Ἑταιριῶν ἐν Χιλῇ καὶ Οὐραγουάῃ τῆς Ν. Ἀμερικῆς, καὶ ἐν Κίνᾳ.

ΑΙ ΑΛΛΑΙ ΒΙΒΛΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ

Κατὰ τὸ ἔτος 1936 ἡ ***Ἐθνικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία τῆς Σκωτίας*** ἐκυκλοφόρησε 4,140,215 ἀντίτυπα τοῦ Θείου Λόγου, ἡ ***Ἰρλανδικὴ*** 87,872, αἱ ***Γερμανικαὶ Βιβλ. Ἑταιρίαι*** 715,123, ἡ ***Δανικὴ*** 60,486, ἡ ***Ὁλλανδικὴ*** 95,754, ἡ ***Νορβηγικὴ*** 93,273, ἡ ***Σουηδικὴ*** 87,908 ἀντίτυπα.

Ἀνακεφαλαιοῦντες τὰς κυκλοφορίας ὅλων τῶν ὡς ἄνω Βιβλικῶν Ἑταιριῶν (μεγάλων καὶ μικρῶν) διὰ τὸ ἔτος 1936-37, εὑρίσκομεν ὅτι ἐτέθησαν εἰς κυκλοφορίαν ***ἀνὰ τὴν οἰκουμένην ἐν ὅλῳ 24,407,597 ἀντίτυπα.*** Ἡ Ἁγία Γραφὴ

ἐν συνόλῳ ἢ ἐν μέρει ἔχει μεταφρασθῆ μέχρι σήμερον εἰς 981 γλώσσας καὶ διαλέκτους, ἤτοι, ὁλόκληρος μὲν εἰς 175 γλώσσας, ἡ δὲ Κ. Διαθήκη ἐπιπροσθέτως εἰς ἄλλας 211 γλώσσας, μεμονωμένα βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἰς ἄλλας 520 γλώσσας καὶ περικοπαὶ ἀποτελοῦσαι ὀλιγώτερον τοῦ ἑνὸς πλήρους βιβλίου τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἰς 75 ἀκόμη γλώσσας.

Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΕΝ ΚΟΡΕᾼ

Ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τῆς Κίνας διακρίνεται μία μακρὰ χερσόνησος, ἥτις ἀπὸ τὴν Μαντσουρίαν προεκτείνεται πρὸς νότον πρὸς τὴν Ἰαπωνίαν. Ἡ χερσόνησος αὐτή, μήκους 700 μιλίων καὶ πλάτους 150—200 μιλίων, ὀνομάζεται Κορέα—χώρα ὡραία, τὴν ὁποίαν διατρέχει κατὰ μῆκος ὀροσειρὰ μετὰ χαμηλοτέρων λόφων, εἰς τὰς κοιλάδας τῶν ὁποίων κρύπτονται πολλὰ μικρὰ χωρία καὶ κωμοπόλεις. Ὡς ὅλοι δὲ οἱ ὀρεινοὶ πληθυσμοί, οἱ Κορεᾶται τρέφουν μεγάλην ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα των.

Ἐπὶ 4,000 ἔτη καὶ πλέον ἡ γῆ αὕτη ἦτο ἀδέσποτος καὶ ἀκατοίκητος. Πρὸ 44 ἐτῶν ὅμως ἡ Ἰαπωνία καὶ ἡ Κίνα διεξεδίκουν τὴν κυριαρχίαν ἐπ᾿ αὐτῆς, στήσαντες μάχας ἐπὶ τόπου, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἧτταν τῆς Κίνας καὶ τὴν ὑπὸ τῆς Ἰαπωνίας κατοχὴν τῆς ἐπιμάχου γῆς, ἥτις προσηρτήθη εἰς τὸ Ἰαπωνικὸν Κράτος. Ἡ ἀπώλεια τῆς ἐθνικῆς των ἀνεξαρτησίας μετέβαλε ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις τὴν νοοτροπίαν τοῦ λαοῦ τῆς Κορέας, μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀπομεμονωμένου ἀπὸ τοῦ ἔξω κόσμου, πρωτίστως δὲ ἐκλόνισε τὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν των θρησκείαν πίστιν, οὕτως ὥστε εὑρέθησαν οἱ Κορεᾶται ἕτοιμοι νὰ δεχθοῦν τὸν Χριστόν. Τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ του περιέγραφε Χριστιανὸς ἰθαγενὴς ὡς ἑξῆς: «Ἤμεθα ζαλισμένοι. Εἴχομεν χάσει τὴν ἀνεξαρτησίαν μας, τὴν ἐλευθερίαν μας καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομά μας. Πρὸς ποῖον νὰ στραφῶμεν; Πρὸς τὸν Πανθεϊσμόν; Ὄχι. Πρὸς τὸν Κομφουκιανισμόν; Ὄχι. Πρὸς τὸν Βουδισμόν; Αὐτὰ τὰ θρησκεύματα τὰ εἴχομεν ζυγίσει εἰς τὴν πλάστιγγα καὶ τὰ εὑρήκαμεν ἐλλιπῆ. Πρὸς ποῖον ν᾿ ἀποβλέψωμεν μὲ ἐλπίδα;»...

Εἰς τὴν ἀμηχανίαν αὐτῶν ταύτην παρουσιάσθη τότε ἀκτὶς φωτὸς—τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ βαθμηδὸν ἐπέλαμψεν ἐπὶ τὸν πενθοῦντα λαὸν πλῆρες φῶς καὶ χαρὰ νέα ἐξήλειψε τὸ πένθος αὐτῶν. Ἡ ἀνάγνωσις τῶν σελίδων τῶν Εὐαγγελίων ἐπανέφερε σκηνὰς ἐκ τῆς προσφάτου ἱστορίας των εἰς τὴν μνήμην τοῦ λαοῦ τῆς Κορέας. Τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος μὲ τὰς λεγεῶνας αὐτοῦ ἐσυμβόλιζε δι᾿ αὐτοὺς τὴν Ἰαπωνίαν μὲ τὸν στρατόν της. Ὁ Ἡρώδης, οἱ περιφρονημένοι τελῶναι, οἱ πολιτικοὶ Σαδδουκαῖοι ἀντεπροσώπευον δι᾿ αὐτοὺς γνωστὰ πρόσωπα, προδότας ἑτοίμους νὰ συμπράξουν μὲ τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος των. Ὄχι μόνον δὲ τὸ πνεῦμα τῆς Καινῆς Διαθήκης τοῖς ἐνέπνευσε σεβασμὸν καὶ ἀνακούφισιν, ἀλλὰ καὶ ἡ κεντρικὴ προσωπικότης αὐτῆς, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπεφάνη εἰς αὐτοὺς ὡς ὁ μέγας Σωτήρ, ὁ καλῶν πρὸς ἑαυτὸν τοὺς κεκμηκότας καὶ πεφορτισμένους, ὅπως ἀναπαύσῃ αὐτούς.

Οἱ βιβλιοπῶλαι τῶν ἁγίων Γραφῶν εὕρισκον ἀγοραστὰς προθύμους εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰς ἀγορὰς τῆς Κορέας καὶ αὐταὶ αἱ Εὐαγγελίστριαι ἐπισκέπτριαι τῶν γυναικῶν εἰς τὰς οἰκίας των, εὕρισκον αὐτὰς προθύμους ἀκροατρίας καὶ μαθητρίας. Αἱ πωλήσεις τῆς Κορεατικῆς μεταφράσεως τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἀμέσως ἀνῆλθον εἰς σεβαστὸν ἀριθμὸν καὶ ἔκτοτε ἐξηκολούθησαν νὰ αὐξάνουν ἀλματωδῶς, φθάσασαι κατὰ τὸ ἔτος 1936—1937 εἰς σύνολον 862,448 ἀντιτύπων.

Ἡ αὔξησις τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Κορέαν ὑπῆρξε πρωτοφανὴς μεταξὺ ὅλων τῶν ἄλλων ἱεραποστολικῶν ἀγρῶν. Ἐντὸς τῆς γενεᾶς τῶν πρωτοπόρων ἱεραποστόλων ἡ ἰθαγενὴς Ἐκκλησία ἱδρύθη καὶ ἀνεπτύχθη, αὐτοκέφαλος καὶ αὐτοσυντήρητος, ὑπὸ ἰσχυρὰν ἡγεσίαν ἰθαγενῶν Χριστιανῶν ποιμένων, καρπὸς πείρας καὶ βαθείας ἐξοικειώσεως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ζωοποιοῦ Βίβλου. Ἐκτὸς τῶν εἰς τὰ διάφορα κέντρα τῆς χώρας Ἐκκλησιῶν, εἰς μίαν τῶν μεγαλειτέρων πόλεων (τῆς Ταϊκοῦ) ὅταν ὁ ἀρχαιότερος τῶν σκαπανέων ἱεραποστόλων ἤρχισε τὸ ἔργον του τὸ εὐαγγελιστικόν, ὑπῆρχον δύο μόνον Χριστιανοί. Σήμερον ὑπάρχουν 282 ὁμάδες Χριστιανῶν ἰθαγενῶν μὲ ὁλομέλειαν βαπτισθέντων ἀριθμοῦσαν 62,000 ψυχῶν. Οὗτοι συνεισέφερον κατὰ τὸ 1936 330,000 ***γιέν***, ἤτοι 2.500 λίρας στερλίνας, πρὸς συντήρησιν τοῦ ἔργου. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ὑπάρχουν 4 ἐκκλησίαι ἑκάστη μὲ Κυριακὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν ἑκατοντάδας μαθητῶν. Ἐκτὸς τούτου οἱ ἰθαγενεῖς Χριστιανοὶ τῆς πόλεως συντηροῦν δύο σχολεῖα μὲ πρόγραμμα συγχρονισμένον—ἓν τῶν ἀρρένων καὶ ἓν τῶν θηλέων. Ἔτι δὲ καὶ νοσοκομεῖον τελείως κατηρτισμένον καὶ λεπροκομεῖον, μὲ 600 πάσχοντας. Τὸ νοσοκομεῖον δὲν θεραπεύει μόνον τὸ σῶμα ἀλλὰ προσφέρει καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τροφὴν καὶ ὑγείαν πνευματικήν. Τὸ κεντρικὸν διαμέρισμα τοῦ κτιρίου διεσκευάσθη εἰς ἐκκλησίαν, ὅπου προσευχὴ τελεῖται πρωΐαν καὶ ἑσπέραν, εἶναι δὲ προσιτὴ εἰς πᾶσαν ὥραν εἰς τοὺς τροφίμους τοῦ νοσοκομείου. Τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο κρατεῖ «πίνακα τιμῆς», ὅπου ἀναγράφονται μέχρι τοῦδε 50 ἐκκλησίαι ἱδρυθεῖσαεἰς ἄλλα μέρη τῆς χώρας ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῷ νοσηλευθέντων ποτὲ ἀσθενῶν, οἴτιι νες ἐκεῖ ἦλθον διὰ πρώτην φορὰν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν ζωτικὴν δύναμιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

Εἰς μίαν τῶν μακρυτέρων ἐκείνων ἐκκλησιῶν, 30 μίλια ἀπέχουσαν τῆς Ταϊκοῦ, βλέπει τις ἀνηρτημένους πολλοὺς μικροὺς σάκκους, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἀποθέτουν τὸ ὀρύζιον, τὸ ὁποῖον θέτουν κατὰ μέρος ἐκ τοῦ ἰδίου των φαγητοῦ, ὡς συνεισφορὰν ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἐκκλησίας, μὴ ἔχοντες χρήματα νὰ προσφέρουν πρὸς τὸν ἱερὸν τοῦτον σκοπόν.

Ὁ Χριστιανισμὸς τῆς Κορέας δὲν ἐστερήθη καὶ μαρτύρων ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ. Εἷς τοιοῦτος, Θωμᾶς τὸ ὄνομα, ἦτο ξένος—Σκῶτος βιβλιοπώλης Ἁγίων Γραφῶν, τὸν ὁποῖον μετὰ τοῦ πληρώματος καὶ τῶν ἐπιβατῶν ἐφόνευσαν, ἐξερχομένους ἐκ τοῦ πλοιαρίου διὰ τοῦ ὁποίου ἐκομίζοντο πρὸς πώλησιν Ἅγιαι Γραφαί. Σήμερον ἐπιμνημόσυνος ναΐσκος ὑψοῦται ἐπὶ τοῦ τόπου τοῦ μαρτυρίου τῶν Χριστιανῶν τούτων, ἰδιαίτερον δὲ μνημεῖον εἶναι μία ὡραία καὶ εὐρύχωρος ἀτμάκατος, φέρουσα τὸ ὄνομα τοῦ βιβλιοπώλου Θωμᾶ, διὰ τῆς ὁποίας συνεχίζεται ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἐκείνου ἡ μεταφορὰ χιλιάδων ἀντιτύπων τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ

χωρία καὶ τὰ πολυπληθῆ σκάφη, ἅτινα διαρκῶς ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται τὸν ποταμὸν τοῦτον. Ἕτερον ζῶν μνημεῖον εἰς τιμὴν τῶν μαρτύρων ἐκείνων, εἶναι ἡ θαλερὰ Χριστιανικὴ κοινότης, ἥτις ἀνεφύη πλησίον τοῦ τόπου τοῦ μαρτυρίου, ἀριθμοῦσα *2600 μελῶν μὲ 42* τόπους δημοσίας λατρείας, λειτουργοῦντας κατὰ Κυριακήν.

Ὑπολογίζεται, ὅτι εἰς ὅλην τὴν Κορέαν ὑπάρχουν ***162,164***, τακτικὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ 62.708 κατηχούμενοι καὶ ὅτι ἡ συνολικὴ τούτων ἐτησία συνδρομὴ ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας ἀνέρχεται εἰς Γιὲν 2,264,315, ἤτοι, κατ' ἀναλογίαν 10 Γιὲν (περίπου 15 σελλήνια) κατ' ἄτομον.

Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ ΓΚΑΡΩ

Ἡ μετάφρασις τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἰς τὴν διάλεκτον τῆς Ἰνδικῆς φυλῆς τῶν Γκαρὼ ὑπῆρξεν ἐκτάκτως δυσχερὴς καὶ ἐπίπονος, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ διάλεκτος αὕτη δὲν περιέχει λέξεις καταλλήλους πρὸς ἔκφρασιν πολλῶν ἐννοιῶν, αἵτινες περιέχονται εἰς τὸ κείμενον τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ὁ μεταφραστὴς ὅθεν ἀναγκάζεται νὰ ἀναπληρώνῃ τὴν ἔλλειψιν ταύτην διὰ ξένων λέξεων, αἵτινες οὕτω πως εἰσάγονται εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Γκαρώ. Τοιαῦται εἶναι λέξεις Βεγγαλικαί, καὶ ἄλλων διαλέκτων τῆς Ἰνδίας, ἀκόμη δὲ καὶ λέξεις Ἀγγλικαί.

Τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ὁλόκληρον (Π. καὶ Κ. Διαθήκην) μετέφρασεν εἰς τὴν διάλεκτον τῶν Γκαρὼ ὁ Ἄγγλος ἱεραπόστολος Μαῖσον (Mason), ἐξεδόθη δὲ αὕτη ὑπὸ τῆς Βρεττανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας. Τὸ ἔργον τῆς μεταφράσεως διήρκεσεν ἑπτὰ ἔτη λόγῳ τῶν γλωσσικῶν δυσχερειῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ κ. Mason διαρκῶς λόγῳ τῶν πολλαπλῶν του ἱεραποστολικῶν ἐνεργειῶν καὶ ὑποχρεώσεων ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπίβλεψιν τῶν διαφόρων κέντρων καὶ ἐκκλησιῶν. Ὑπῆρχον ἡμέραι, ὅτε κατώρθωνε νὰ μεταφράσῃ ἓν μόνον ἐδάφιον τῆς Γραφῆς ἐκ τοῦ πρωτοτύπου Ἑβραϊκοῦ κειμένου, ἀντιπαραβάλλων καὶ τὰς εἰς ἄλλας γλώσσας μεταφράσεις (Ἀγγλικήν, Γαλλικήν, Γερμανικήν, Σουηδικήν, καί τινας Ἰνδικὰς διαλέκτους), ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν τῶν Ἑβραϊκῶν λέξεων. Τὸ 50ον ἔτος τῆς ἱεραποστολικῆς διακονίας τοῦ Δόκτορος Mason συνέπεσε μὲ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ μεγίστου καὶ ἱερωτάτου ἔργου, τὸ ὁποῖον δύναται ἄνθρωπος νὰ ἐπιχειρήσῃ — τῆς μεταφράσεως τοῦ Θείου Λόγου εἰς τὴν γλῶσσαν, ἣν ἐννοεῖ εἷς λαός, ὅστις δὲν εἶχεν εὐτυχήσει νὰ ἦναι κάτοχος αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ χαρὰ ἀντικατέστησε τὴν σωματικὴν καὶ διανοητικὴν κόπωσιν, ὅταν ὁ μεταφραστὴς εἶδεν εἰς χεῖρας τῶν Γκαρὼ ὁλόκληρον τὸ ἱερὸν βιβλίον εἰς τὴν γνωστήν των διάλεκτον. Μὲ ποῖα αἰσθήματα ἀνέγνωσαν καὶ πῶς ἐξετίμησαν τὴν Βίβλον οἱ διὰ πρώτην φορὰν ἔχοντες ἀνὰ χεῖρας των τὸν γραπτὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, δυσκόλως ἐννοοῦμεν ἡμεῖς, οἵτινες ἐκ γενετῆς ἔχομεν τὸν Θεῖον τοῦτον Ὁδηγὸν εἰς χεῖρας μας!

Μία ἔκφρασις χαρακτηριστικὴ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν Γκαρὼ πρὸς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ὑπῆρξεν ὁ αὐτοπροαίρετος ἔρανος, τὸν ὁποῖον ἐνήργησαν ὑπὲρ ἐνισχύ-

σεως τοῦ ἐκδοτικοῦ ἔργου τῆς Βρεττανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας. Ὁ ἔρανος οὗτος εἶναι ὁ πρῶτος ὁλοκλήρου σειρᾶς ἐτησίων ἐράνων, συνισταμένων ὄχι κυρίως εἰς χρῆμα, ἀλλὰ εἰς εἴδη — βάμβακα, ὄρυζαν, χοίρους καὶ ἄλλα ἐδώδιμα ζῶα, τῶν ὁποίων ἡ πώλησις ἀποφέρει σεβαστὸν ποσὸν εἰς Ἀγγλικὸν νόμισμα.

Ἡ εἰσαγωγὴ τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἰς τὴν ζωὴν τῶν πολεμοχαρῶν Γκαρώ, μετέβαλε τελείως τὰ ἤθη τῆς φυλῆς ταύτης. Εἰς γενικὴν συνέλευσιν τῶν ἰθαγενῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ποιμένων, διακόνων καὶ διδασκάλων των, ὁ γηραιότερος τῶν πρεσβυτέρων προσεφώνησε τὸν μεταφραστὴν τῆς Ἁγίας Γραφῆς αἰδ. κ. Mason καὶ προσέφερεν εἰς αὐτὸν σπάθην καὶ λόγχην, ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἄλλοτε καθίστων τὴν φυλὴν τῶν Γκαρὼ τὸ φόβητρον τῶν γειτόνων φυλῶν, ἐναντίον τῶν ὁποίων ἐνήργουν αἰφνιδιαστικὰς ἐπιθέσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεκόμιζον ὡς τρόπαια τῆς νίκης ***κεφαλάς!*** «Τώρα ὅμως», εἶπεν ὁ πρεσβύτερος, θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, «τὸ Βιβλίον τοῦτο εἶναι ὁ Σύμβουλός μας καὶ ὁ Διαιτητὴς κάθε διαφορᾶς μας· αὐτὸ μᾶς ἀπεκάλυψε τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν ἀπ' ἀρχῆς μᾶς ἐκήρυττον οἱ διδάσκαλοι ἱεραπόστολοι, ὅτι αὐτὸ περιέχει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὅστις διατάσσει τοὺς ἀνθρώπους νὰ ζοῦν ὡς ἀδελφοὶ πρὸς ὅλους. Καὶ διὰ τοῦτο σήμερον δὲν μᾶς ὀνομάζουν πλέον ἐχθροὺς οἱ ἄνθρωποι, δὲν μᾶς μισοῦν πλέον διὰ τὴν σκληρότητά μας, ἀλλὰ μᾶς θεωροῦν ὡς φίλους, τῶν ὁποίων ἡ παρουσία εἶναι ἐπιθυμητή».

Ὁ ἱεραπόστολος ἐπιλέγει: «Ὅταν ἀνεχώρησα ἐκ τοῦ χωρίου ἐκείνου φέρων τὰ τρόπαια τῶν ἀγρίων κατορθωμάτων τῆς φυλῆς ἐκείνης, ἥτις, ὡς τόσαι ἄλλαι φυλαί, μανθάνει πῶς νὰ ζῇ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ νὰ ἀκολουθῇ τὰς τρίβους τῆς εἰρήνης, ἦλθον εἰς τὴν μνήμην μου οἱ προφητικοὶ λόγοι τοῦ Ἡσαΐου: «Καὶ θέλει κρίνει μεταξὺ τῶν ἐθνῶν καὶ ἐλέγξει πολλοὺς λαούς· καὶ θέλουσι σφυρηλατήσει τὰς μαχαίρας αὐτῶν διὰ ὑνία καὶ τὰς λόγχας αὐτῶν διὰ δρέπανα· δὲν θέλει σηκώσει μάχαιραν ἔθνος ἐναντίον ἔθνους, οὐδὲ θέλουσι μάθει πλέον τὸν πόλεμον» (Ἡσ. β'. 4).

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

Δ'. Ἡ πρὸς τὰ κάτω ἐξέλιξις τοῦ ἀνθρώπου.

Κεφ. α'. 19—23.

(συνέχεια)

Ἐδ. 19. ***Διότι τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ Θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσεν.*** Τὸ ***γνωστόν,*** ἤτοι, ὅ,τι εἶναι δυνατὸν νὰ γνωσθῇ. Ὑπάρχει τι περὶ τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον οὔτε εἶναι γνωστόν, οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ γνωστὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ σχηματίσῃ ὁλοκληρωτικὴν ἀντίληψιν περὶ τοῦ Αἰωνίου Θεοῦ. Ὑπό τινα ἔποψιν ὁ Χριστιανὸς εἶναι ἀγνωστικός. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν Θεόν. Οὗτος εἶναι ἄφθαστος καὶ ἀνεξερεύνητος, ἀλλ' ὑπάρχει τόση γνῶσις διὰ τὸν

ἐλεύθερον ἄνθρωπον νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τοῦ ὅτι εἶναι προσωπικὸς καὶ ἅγιος Θεός, ὅση ὑπάρχει διὰ νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ὑπάρξεως καὶ συνειδήσεως.

Ὁ ἀπ. Παῦλος βεβαιώνει ὅτι ὄπισθεν τῶν φαινομένων ὑπάρχει προσωπικότης καὶ ὅτι τοῦτο εἶναι ***φανερὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ*** (ἐν ἑαυτοῖς), Εἶναι γεγονὸς τοῦ παρόντος, ὅσον καὶ ἂν κατὰ μέρος μόνον γίνεται ἀντιληπτὸν ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως. Αὐτὴ αὕτη ἡ συνείδησις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μέγα μέρος τοῦ γεγονότος, τὸ σπουδαιότερον μάλιστα μέρος· διότι ἄνευ αὐτῆς οὐδὲν ἐκ τῶν ἄλλων ὅσα ἐφανέρωσεν ὁ Θεὸς θὰ εἶχε καμμίαν ἀξίαν. Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἐστερεῖτο ἐκ φύσεως τῆς συνειδήσεώς του, τὸ σύμπαν ὁλόκληρον δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ μᾶς φανερώσῃ τι περὶ προσωπικοῦ Θεοῦ ἢ δικαιοσύνης καὶ κρίσεως. Ἐπειδὴ ὅμως ἔχομεν ἐντὸς ἡμῶν λειτουργοῦσαν τὴν συνείδησιν, δυνάμεθα μέχρις ὡρισμένου βαθμοῦ νὰ ἀντιληφθῶμεν τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον, Ἔχοντες ἐκ φύσεως συνείδησιν καὶ προσωπικότητα, εἴμεθα ὄντα πρὸς τὰ ὁποῖα ***ὁ Θεὸς ἐφανέρωσεν ὅ,τι ἦτο δυνατὸν νὰ φανερώσῃ περὶ τοῦ ἑαυτοῦ Του*** διὰ τῆς κτίσεως: «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ στερέωμα ἀναγγέλλει τὸ ἔργον τῶν χειρῶν αὐτοῦ» (Ψαλμ. ιθ΄. 1).

Ἐδ. 20. ***Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους.***

Ἀφ᾿ ὅτου ὑπῆρξεν ὁ κόσμος καὶ ὁ ἄνθρωπος ὡς τὸ τελειότερον αὐτοῦ μέρος, ὑπῆρξεν ἐπαρκὴς μαρτυρία πέριξ αὐτοῦ, ἥτις ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἐντός του μαρτυρίαν ἦτο ἱκανὴ νὰ πείσῃ τὸν ἄνθρωπον περὶ τῆς ὑπάρξεως, ὄπισθεν τῆς φυσικῆς ἁρμονίας καὶ τάξεως, μιᾶς Ὑπερτάτης Θελήσεως. Τὰ δημιουργήματα, τὰ τόσον ἔνδοξα καὶ θαυμαστά, ἐξαγγέλλουν τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Δημιουργὸς εἶναι ἀόρατος. Ἀλλ᾿ ἡ παρουσία Του ἀκτινοβολεῖ διὰ μέσου τῶν ἔργων Του. Ποία εἶναι ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ δύναμις, ἡ πηγὴ καὶ ἡ αἰτία, ἡ ὁποία φανεροῦται εἰς τὰ μεγαλεῖα τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός; Ποίαν μαρτυρίαν φέρουν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ***νόησιν*** τὰ θαύματα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, τοῦ δάσους καὶ τῆς θαλάσσης; Τὰ πάντα ὁμιλοῦν περὶ ἑνὸς κραταιοῦ Κυβερνήτου, ὅστις ἵσταται ὑπεράνω καὶ ἔξω τῆς δημιουργίας Του, καὶ ὅμως ἡ παρουσία καὶ ἡ ἐνέργειά Του ἐκδηλοῦνται συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως ἐντὸς αὐτῆς. Δὲν λέγει ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος ὅτι ἐν τῇ φύσει ἔχομεν πλήρη τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ ἢ ὅτι διὰ τῆς φύσεως δυνάμεθα νὰ καταλήξωμεν εἰς σωτηρίαν. Ἐκεῖνο ὅπερ λέγει εἶναι ὅτι ἐκ τῶν ὅσα βλέπομεν ἐν τῇ φύσει δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν ***τὴν αἰωνίαν αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἀγαθότητα*** (θειότητα). Καὶ ἡ γνῶσις αὕτη εἶναι ἐπαρκής, διὰ νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὰ ἀπεριόριστα δικαιώματα τοῦ Δημιουργοῦ ἐπὶ τῆς ζωῆς μας. Ὥστε ἐὰν δὲν εὑρισκώμεθα ἐν ἁρμονικῇ ὑποταγῇ πρὸς Αὐτόν, εἴμεθα ἀδικαιολόγητοι καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀντιτάξωμεν οὐδὲν πρὸ τῆς ἐκδηλουμένης ὀργῆς του: ***Ὥστε αὐτοὶ εἶναι ἀναπολόγητοι.*** Ὅσον καὶ ἂν ἦναι μερικὴ ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ φύσει, ἀποκλείει τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρώπου δικαιολογίαν λόγῳ ἀγνοίας. Ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι ὑπάρχει εἰς

Θεὸς καὶ τὸ λογικὸν συμπέρασμα θὰ ἦτο ὅτι, οἱοσδήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ Θεὸς οὗτος, ὀφείλομεν νὰ ὑποταχθῶμεν εἰς Αὐτὸν καὶ νὰ Τὸν λατρεύσωμεν. Δὲν εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ γνωρίσωμεν τὸν Θεὸν μὲ τὸ λογικόν μας καὶ ὅμως κατέχομεν ἀρκετὰ περὶ Αὐτοῦ, ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ προβάλωμεν οἱανδήποτε δικαιολογίαν. Ἀμφότερα τὰ σημεῖα ταῦτα ἐκτίθενται σαφῶς εἰς τὸ ιδ΄. κεφάλαιον τῶν Πράξεων (ἐδ. 16—17), ὅπου λέγεται ὅτι ὁ Θεὸς «ἐν ταῖς παρελθούσαις γενεαῖς ἀφῆκε πάντα τὰ ἔθνη νὰ περιπατῶσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· καίτοι δὲν ἀφῆκεν ἀμαρτύρητον ἑαυτόν, ἀγαθοποιῶν, δίδων εἰς ἡμᾶς οὐρανόθεν βροχὰς καὶ καιροὺς καρποφόρους, γεμίζων τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν».

Ἐδ. 21-23. ***Διότι γνόντες τὸν Θεόν, οὐχ ὡς Θεὸν ἐδόξασαν ἢ ηὐχαρίστησαν, ἀλλ᾽ ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία· φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν.***

Ὁ ἄνθρωπος, δημιουργηθεὶς «κατ᾽ εἰκόνα Θεοῦ» καὶ τεθεὶς ἐντὸς τοῦ Σύμπαντος, ἐγνώριζε τὸν Θεόν. Οὐχὶ εἰς τὸν βαθμὸν καὶ τὴν ἔννοιαν ἢ τὴν πνευματικὴν ἁρμονίαν καὶ ἑνότητα τῆς αἰωνίου ζωῆς (Ἰωάν. ιζ΄. 3), ἀλλ᾽ ἐγνώριζε τὸν Θεὸν εἰς βαθμὸν ἱκανὸν νὰ συναισθανθῇ τὰς ἠθικὰς μετ᾽ Αὐτοῦ σχέσεις του —τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ κἄτι συνέβη καὶ ὁ ἄνθρωπος ἠρνήθη νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἠθικὰς ὑποχρεώσεις του ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ: Ἀπεστάτησε, ***δὲν ἐδόξασε*** τὸν Θεόν, ἂν καὶ περιεβλήθη ὑπὸ τοῦ μεγαλείου Του, οὔτε ***ηὐχαρίστησεν*** Αὐτὸν διὰ τὰ ἄπειρα ἀγαθά, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς ἐπρομήθευσεν.

Ἡ στάσις αὕτη τοῦ ἀνθρώπου ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ ἔφερε μοιραίως σκότος πνευματικὸν εἰς τὴν διάνοιαν καὶ ἠθικὸν εἰς τὴν καρδίαν. Τὴν Θείαν καὶ ζῶσαν προσωπικότητα, ἥτις ὑπάρχει ὄπισθεν τῶν φαινομένων, δὲν ἀνεγνώρισεν ἀλλ᾽ ἐπεδόθη εἰς τὸ νὰ τὴν διαγράψῃ καὶ καθορίσῃ διὰ τῆς διανοίας του. Ἡ προσπάθεια ***ὄχι μόνον ἀπεδείχθη ματαία*** ἀλλὰ καὶ ὡδήγησεν εἰς τὴν πολυποίκιλον εἰδωλολατρείαν, ἡ ὁποία ἐμόρφωσε τὰς πλέον χονδροειδεῖς ἀντιλήψεις περὶ τῆς δυνάμεως, ἥτις κινεῖται πέραν τῶν φαινομένων.

Οἱ δημιουργηθέντες ὑπὸ τῶν ματαίων ἀνθρωπίνων διαλογισμῶν θεοὶ ἦτο φυσικὸν νὰ μὴ ἦναι ἀνώτεροι τῶν δημιουργῶν των: περιωρισμένα, πλήρη παθῶν ὄντα, ζῶα καὶ τέρατα! Ὁ ἄνθρωπος ἐδαπάνησεν εἰς τοὺς ματαίους διαλογισμούς του οὐκ ὀλίγην «σοφίαν» καὶ ἀνόητον φαντασίαν. Ὅ,τι χειρότερον εἶχε νὰ προσφέρῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἐχρησιμοποιήθη. Ἀλλ᾽ εἰς μάτην. Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ἔλαβεν ἐχθρικήν, ἀνυπότακτον στάσιν ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ὅλη του ἡ σοφία κατήντησεν ***εἰς τὴν τελευταίαν ἀνάλυσίν της μωρία.*** Ἦτο ἀγὼν εἰς τὰ σκοτεινά. Οὕτω δὲ ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς αὐτῆς παρουσιάζεται ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω: Ἐξεκίνησε μὲ τὴν γνῶσιν τοῦ φωτὸς καὶ κατέληξεν εἰς ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν μωρίαν. Περιεφρόνησε τὸ φῶς καὶ εὑρέθη εἰς τὸ σκότος,

Καὶ μήπως δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἱστορία αὐτὴ μέχρι τῆς σήμερον: Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἦναι ὂν ἠθικόν, πεπροικισμένον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ μὲ λογικὸν καὶ ὑπέχον εὐθύνας ἐνώπιόν Του, τότε κάθε σύστημα σκέψεως, ὅπερ ὁδηγεῖ μακρὰν τοῦ

Θεοῦ, εἶναι εἰς τὸ βάθος παραλογισμός, ὅσον καὶ ἂν φαίνηται λαμπρὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας. Διότι ἔρχεται νὰ «κατακρατήσῃ τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ» καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐλευθέραν ἐκδήλωσιν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς λατρείας τῆς ὀφειλομένης εἰς τὸν Θεόν.

(ἀκολουθεῖ) ***Μ. Κυριακάκης.***

ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

«Ὁ δὲ δίκαιος θέλει ζήσει ἐκ πίστεως»
(Ρωμ. α΄. 17).

Μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Εὐαγγελικῆς Ἀναμορφώσεως τοῦ 16ου αἰῶνος εἶναι ἀναποσπάστως συνδεδεμένον τὸ ἀνωτέρω ἐδάφιον τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἡ μεγάλη καὶ εὐλογητὴ ἀλήθεια τῆς διὰ πίστεως εἰς τὸ τετελεσμένον ἔργον τοῦ Χριστοῦ δικαιώσεως τοῦ ἁμαρτωλοῦ, εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐξαφανισθῆ ὑπὸ τὸν ὄγκον τῶν ἀνθρωπίνων ἐνταλμάτων καὶ τῆς ξηρότητος τῶν ἀγόνων θρησκευτικῶν τύπων, οἵτινες εἶχον ἀντικαταστήσει τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ὅμως μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐνετύπωσε μὲ ἀνεξάλειπτον ζωηρότητα καὶ ἐφώτισε μὲ οὐράνιον φῶς τὴν θεμελιώδη ταύτην ἀλήθειαν εἰς τὰς σκέψεις καὶ τὴν καρδίαν τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ τῆς Ἀναμορφώσεως, τοῦ ***Μαρτίνου Λουθήρου.*** Ταπεινὸς προσκυνητὴς τῆς Παπικῆς παντοδυναμίας, ἀγωνιζόμενος τὸν ἀπεγνωσμένον, ἀλλ᾽ ἀκατόρθωτον ἀγῶνα τῆς διὰ τῶν ἔργων σωτηρίας, εἶχεν ἤδη ἀνέλθει γονυπετὴς τὸ ἥμισυ τῆς Ἁγίας Κλίμακος ἐν Ρώμῃ. Ἐκεῖ τὸν κατέφθασεν ἡ αὔρα τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐψιθύρισεν εἰς τὰ ὦτά του τὴν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης συνεσκοτισμένην ἀλήθειαν: «***Ὁ δὲ δίκαιος θέλει ζήσει ἐκ πίστεως***». Ὁ Λούθηρος ὑπέστη τότε τὴν αὐτὴν μεταστροφήν, ἣν καὶ ὁ πρὸς τὴν Δαμασκὸν ὁδεύων Σαῦλος, ὅτε ὁ Κύριος τὸν ἐκάλεσε. Κατῆλθε πάραυτα τὴν Ἁγίαν Κλίμακα, βαδίζων πλέον καὶ οὐχὶ γονυπετής, καὶ ἀφιερώθη εἰς τὸ μέγα κίνημα τῆς Εὐαγγελικῆς Ἀναμορφώσεως, εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ τὴν ἐξοχωτέραν φυσιογνωμίαν.

Τὸ ἀνωτέρω ἐδάφιον εἶχε καταστῆ πλέον τὸ σύνθημα τῆς Ἀναμορφώσεως καὶ ἡ ἀφετηρία τῶν μεγάλων ἀγώνων, οἵτινες ἐξησφάλισαν μετὰ ταῦτα εἰς ἑκατομμύρια ἀνθρώπων τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας θρησκευτικῆς συνειδήσεως, καὶ τῆς ἀπ᾽ εὐθείας πρὸς τὸν Θεὸν προσελεύσεως τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἐν τῷ Χριστῷ, ἄνευ τῆς πολυδαιδάλου ἱεραρχίας τῶν ἀνθρωπίνων ἐπεμβάσεων εἰς τὰ σχετιζόμενα μὲ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου ζητήματα. Διὰ δευτέραν φορὰν τὸ φωτεινὸν δόγμα τῆς διὰ πίστεως σωτηρίας τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀποκαθίστατο εἰς τὴν θέσιν ὅπου ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ τὸ ἔταξε. Τὴν πρώτην φορὰν ὑπῆρξε τὸ ἀκαταμάχητον συμπέρασμα τῆς μεγάλης νίκης τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ μὲ πρωταγωνιστὴν τὸν Ἀπόστολον Παῦλον. Καὶ μετὰ 15 αἰῶνας τὸ αὐτὸ δόγμα, καταυγάζον τὰς διανοίας καὶ τὰς καρδίας τῶν εὐσεβῶν μαρτύρων τῆς Ἀναμορφώσεως,

ἀντεπεξῆλθε θριαμβευτικῶς κατὰ τοῦ παχυλοῦ καὶ κατ᾽ ὀξύμωρον σχῆμα Χριστιανικοῦ σκότους τοῦ Μεσαιῶνος.

Ἡ καθιερωθεῖσα διὰ τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους εὐλαβὴς ἀνάμνησις τοῦ ὡραίου τούτου ἀγῶνος τῆς Ἀναμορφώσεως, μᾶς παρέχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξετάσωμεν κατωτέρω τὸ περιεχόμενον τοῦ νικηφόρου συνθήματος, τὸ ὁποῖον ἐδόθη ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς Ἁγίας Κλίμακος καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐξαγγέλληται μέχρι σήμερον ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς γῆς πρὸς ἀπολύτρωσιν πάσης ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ τὴν ἀντιχριστιανικὴν καὶ ἀπατηλὴν ἐφεύρεσιν τῆς αὐτοδικαιώσεως.

Αἱ μεγάλαι καὶ αἰώνιοι ἀλήθειαι, αἵτινε περιλαμβάνονται εἰς τὸ σύνθημα τοῦτο, δύνανται νὰ συνοψισθῶσιν εἰς τὰ κάτωθι τρία θεμελιώδη κεφάλαια, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ ἀντικείμενον τῆς Χριστιανικῆς πίστεως περὶ σωτηρίας.

Α΄. Τὸ ἐξιλαστήριον ἔργον τοῦ Χριστοῦ.—Ἡ Γραφὴ ἐπικαλεῖται τὴν πίστιν ἐν σχέσει μὲ τὸ μέγα ζήτημα τῆς ζωοποιήσεως τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ὑπῆρξε καιρός, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος ὤφειλε νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀπόκτησιν τῆς κατὰ Θεὸν ζωῆς διὰ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἔργων τοῦ ἠθικοῦ καὶ τελετουργικοῦ Νόμου. «Θέλετε φυλάττει τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς κρίσεις μου, ***τὰ ὁποῖα κάμνων ὁ ἄνθρωπος θέλει ζήσει δι᾽ αὐτῶν***» (Λευϊτ. ιη΄. 5). Ἐν τούτοις χωρὶς ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ νὰ παύσῃ νὰ ἦναι πνευματικὸς (Ρωμ. ζ΄. 14), ἀπεδείχθη ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ πείρᾳ ὅτι ἦτο ἀδύνατος νὰ μεταδώσῃ τὴν ἐν αὐτῷ ζωὴν εἰς τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον, ἐφ᾽ ὅσον οὗτος ἐκ φύσεως ἦτο σαρκικός, πεπωλημένος εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Δὲν ἠστόχησεν ὁ Νόμος ἀλλ᾽ ὁ ἄνθρωπος, ὡς διαθέτων ἔδαφος ξηρὸν καὶ ἄγονον ἵνα καλλιεργηθῶσιν ἐν αὐτῷ τὰ διατάγματα τῆς Θείας δικαιοσύνης. Τοιουτοτρόπως τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἀντίθετον ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Νόμος θὰ ἠδύνατο νὰ φέρῃ. Διὰ τοῦ Νόμου ἐγένετο ἡ γνώρισις τῆς ἁμαρτίας (Ρωμ. γ΄. 20) καὶ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτοῦ ἀπεδείχθη καθ᾽ ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία (Ρωμ. ζ΄. 13), ὥστε ἡ ἐντολή, ἥτις ἐδόθη πρὸς ζωήν, αὐτὴ εὑρέθη ἐν τῇ ζωῇ ἑκάστου ἀνθρώπου πρὸς θάνατον (αὐτόθι 10).

Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον καθίστατο ἀδύνατον διὰ τῆς σχέσεως τοῦ Νόμου μετὰ τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἐγένετο εὐλογητὴ πραγματικότης ***διὰ τῆς ἀσπίλου ζωῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,*** ὅστις ἐλθὼν μὲ ὁμοίωμα σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας, κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκὶ (Ρωμ. η΄. 3) καὶ λαβὼν τὴν θέσιν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, προσέφερεν Ἑαυτὸν ὡς μέσον ἐξιλεώσεως τῆς Θείας Δικαιοσύνης.

Μέχρι τῆς μεγάλης στιγμῆς, καθ᾽ ἣν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὑψώθη ὡς ἀντικαταστάτης τοῦ ἁμαρτωλοῦ εἰς τὸν Σταυρὸν τοῦ Γολγοθᾶ, ὁ Νόμος τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ ἐζήτει ἀμειλίκτως τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὅστις ἐχρεωκόπησεν ἐν τῇ προσπαθείᾳ ἀποκτήσεως ζωῆς διὰ τῶν ἔργων τῆς ζωῆς. Ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐδόθη ἡ τελευταία μάχη καὶ ἐπ᾽ αὐτοῦ ἐτερματίσθη τὸ μέγα Ἔργον τῆς πλήρους ἱκανοποιήσεως τῆς ἀδεκάστου δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστὸς ἐν τῇ ζωῇ Του ἐξεπλήρωσε πάσας τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Νόμου καὶ ἀπεδείχθη ***ὁ τέλειος υἱός τοῦ ἀνθρώπου,*** ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ Νόμος οὐδὲν εἶχε πλέον νὰ ἀξιώσῃ. Ἀλλ᾽ ἐν τῷ θανάτῳ Του προσέφερε τὴν τελείαν ταύτην ζωὴν ὑπὲρ τοῦ ἁμαρ-

τωλοῦ κόσμου, τοῦ ἐκτεθειμένου εἰς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀνέλαβεν ἐφ' Ἑαυτὸν τὴν ἐνοχὴν καὶ τὴν ἁμαρτίαν παντὸς ἀνθρώπου (Ἑβρ. β'. 9). Τοιουτοτρόπως διὰ τῆς ἐν τῷ θανάτῳ προσφορᾶς τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς ἱλασμοῦ διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἐνοχήν, ἐλύθη ἐξ ὁλοκλήρου τὸ μέγα ζήτημα τῶν ἔργων τοῦ Νόμου καὶ τῆς ζωῆς, ἥτις ἠδύνατο νὰ προέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν. Ἐφ' ὅσον ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἀνθρωπότητος διὰ τοῦ ἰδίου Αὐτοῦ αἵματος εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἅγια, ἀποκτήσας αἰωνίαν λύτρωσιν διὰ τὸν ἁμαρτωλὸν (Ἑβρ. θ'. 12), τὰ ἔργα τοῦ Νόμου, ὡς μέσον ζωοποιήσεως καὶ σωτηρίας, κατηργήθησαν καὶ εἰς τὴν θέσιν των ἀνυψώθη ***τὸ τετελεσμένον ἔργον τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ σωτηρίας,*** ἥτις διὰ νὰ γείνῃ πραγματικότης εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, οὐδὲν ἀπαιτεῖ πλέον εἰμὴ τὴν ἁπλῆν ***πίστιν ἐπὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ.*** Ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς ἠνοίχθη καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης δύναται νὰ βαδίσῃ πᾶς ἄνθρωπος, ἀρκεῖ νὰ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα τῆς πίστεως καὶ νὰ λάβῃ ὅ,τι ὁ Χριστὸς ἡτοίμασεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ δι' αὐτὸν—σωτηρίαν τελείαν καὶ αἰώνιον. Ὁ Νόμος τῶν ἔργων κατηργήθη, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐπληρώθη. Ἤδη διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐθεσπίσθη ὁ Νόμος τῆς πίστεως, διότι τὸ μόνον μέσον σωτηρίας καὶ ζωῆς τοῦ ἁμαρτωλοῦ εἶναι τὸ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἔργον τοῦ Λυτρωτοῦ — ἔργον, τὸ ὁποῖον μόνον ἡ πίστις δύναται νὰ ψηλαφήσῃ.

Β'. Ἡ ***δικαίωσις τοῦ ἁμαρτωλοῦ παρὰ τῷ Θεῷ.*** Τὸ εὐλογητὸν ἔργον τοῦ ἐξιλαστηρίου θανάτου τοῦ Χριστοῦ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν προσφορὰν ***ἱκανοποιήσεως πρὸς τὸν Θεὸν*** διὰ τὴν προσβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου δικαιοσύνην Αὐτοῦ, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ προσπορίσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον μέσον δικαιώσεως παρὰ τῷ Θεῷ. Κατ' ἀκολουθίαν οὐδέποτε θὰ ἠδύνατο ὁ ἁμαρτωλὸς νὰ θεωρήσῃ ἀσφαλῆ καὶ ἀποτελεσματικὴν τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ προσφορὰν τοῦ Χριστοῦ ἐὰν δὲν εἶχε βεβαιότητα περὶ τῆς ὑποδοχῆς, ἧς ἔτυχεν ἡ προσφορὰ αὕτη ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν ἑκάστη ἀνθρωπίνη καρδία ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ τὴν σημασίαν τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτῆς θυσίαν Του, θὰ συνετρίβετο ἀναμφιβόλως ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀγωνίας, μέχρις οὗ μάθῃ ποίαν ἀπάντησιν ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ αἷμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐβόησε πρὸς Αὐτὸν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ... Διότι ἡ ἀπάντησις αὕτη εἴτε θὰ ἀποκαθίστα τὸν ἁμαρτωλὸν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἐπανέφερε τοῦτον εἰς τοὺς πατρικοὺς κόλπους εἴτε θὰ ἀπέκρουε τὴν θυσίαν ὡς ἀνεπαρκῆ καὶ θὰ κατέστρεφε διὰ παντὸς πᾶσαν ἐλπίδα συμφιλιώσεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν.

Καὶ ἡ ἀπάντησις δὲν ἐβράδυνε νὰ δοθῇ. Δύο ἄνδρες φέροντες ἱμάτια ἀπαστράπτοντα, ἐγένοντο οἱ πρῶτοι ἀγγελιοφόροι τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὰς συνεχομένας καρδίας τῶν μυροφόρων γυναικῶν: «Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; Δὲν εἶναι ἐδῶ ἀλλ' ἀνέστη» (Λουκ. κδ'. 5-6). Ὁ Θεὸς ἀνέστησε τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, λύσας τὰς ὠδίνας τοῦ θανάτου, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κρατῆται ὑπ' αὐτοῦ (Πράξ. β'. 24). Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἔκδοσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστὸς παρεδόθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ ἀνέστη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν. (Ρωμ. δ'. 25). Τοῦ λοιποῦ ὁ ἁμαρτωλὸς εὑρίσκεται πρὸ τετελεσμένου ἔργου. Ὁ ἱλασμὸς ἐγένετο καὶ ὁ Θεὸς τὸν ἀπεδέχθη. Ὑπάρχει

μέσον ἐξιλεώσεως καὶ ἐξησφαλίσθη δικαίωσις. Ὁ Θεὸς ἀνεγνώρισεν εἰς τὸν Χριστὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἀναστάσεως, διότι Τὸν ἐδοκίμασε ἀνέγκλητον ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης Του. Καὶ συγχρόνως παρεχώρησεν ἀνεπιφύλακτον τὴν παρ' Αὐτῷ δικαίωσιν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἐφ' ὅσον τὴν θέσιν τούτου κατέχων ὁ Χριοτὸς ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Ἰδοὺ τὸ βάθος τῆς σημασίας τῆς ἀναστάσεως καὶ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον οἱ Ἀπόστολοι ἐπέμενον κηρύττοντες τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ (Πράξ. β'. 32, γ'. 15, δ'. 10, ι'. 40, ιγ'. 30, ιζ'. 31).

Τοῦ γεγονότος τούτου δύναται νὰ δοκιμάσῃ ὁ ἄνθρωπος ὁλόκληρον τὴν δύναμιν, ἀποδεχόμενος τοῦτο διὰ τῆς πίστεως. Μέχρις ὅτου δοθῇ ἡ ἀπάντησις ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, ὤφειλε νὰ ἀγωνιᾷ· κατ' οὐδὲν ἠδύνατο νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν λύσιν τῆς κρίσεως· ἀλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν καλεῖται νὰ πιστεύσῃ. Νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ δικαίωσις ἐξησφαλίσθη. Ὁ Θεὸς ἀπεδέχθη τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ τὸν ἀναγνωρίζει δίκαιον ἐνώπιον τῆς παρουσίας Του, ἐφ' ὅσον δράττεται διὰ τῆς πίστεως τοῦ τετελεσμένου γεγονότος τῆς δικαιώσεως. Καὶ ἔκτοτε ὁ Θεὸς διακηρύττει ἐν τῷ Λόγῳ Του: «Ἔστω λοιπὸν γνωστὸν εἰς ὑμᾶς ὅτι διὰ τούτου κηρύττεται πρὸς ὑμᾶς ἄφεσις ἁμαρτιῶν· καὶ ἀπὸ πάντων ἀφ' ὅσων δὲν ἠδυνήθητε διὰ τοῦ νόμου τοῦ Μωϋσέως νὰ δικαιωθῆτε, ***διὰ τούτου πᾶς πιστεύων δικαιοῦται***» (Πράξ. ιγ'. 38-39). Ὁ ἀληθὴς δίκαιος, ἐκεῖνος τὸν τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀναγνωρίζει ὡς τοιοῦτον, δὲν δύναται ἀληθῶς εἰμὴ διὰ πίστεως νὰ ζήσῃ.

Γ'. Ἡ εἰς νέαν ζωὴν ἀναγέννησις τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ὁ Χριστὸς ἐγένετο θυσία ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ ὁ Θεὸς ἀναγνωρίζει δικαιοσύνην εἰς τὸν ἐν Χριστῷ προσερχόμενον εἰς Αὐτὸν ἁμαρτωλόν. Εὐλογία ἀπέρρευσεν ἐκ τοῦ Σταυροῦ καὶ εὐλογία ἀνέβλυσεν ἐκ τοῦ τάφου. Ἑκάστη ψυχὴ δύναται νὰ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα τῆς πίστεως ἵνα οἰκειοποιηθῇ τὰς εὐλογίας ταύτας. Καὶ δὲν χρειάζεται ἄλλο μέσον, εἰμὴ μόνον ἡ πίστις, διότι ὁ ἄνθρωπος οὐδὲν ἔχει νὰ προσθέσῃ εἰς ἔργον τετελεσμένον. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἔργον τι ἀνῆκον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἐκτέλεσιν, τοῦτο εἶναι τὸ νὰ πιστεύῃ εἰς Ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς (Ἰωάν. ς'. 29).

Ἡ πίστις ὅμως αὕτη δὲν περιορίζεται εἰς ἀναγνώρισιν καὶ ἀποδοχὴν τοῦ μεγάλου γεγονότος ὅτι ἐν τῷ ἱλασμῷ καὶ τῇ δικαιώσει ἠνοίχθη ἡ θύρα πρὸς τὸν οὐρατόν, ἀλλὰ γίνεται ὁ ἀγωγὸς ὅστις μεταφέρει τὴν ἐξ ἀναστάσεως ζωὴν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τοῦ πιστοῦ. Τὸ ἔργον τοῦ Σταυροῦ καὶ ἡ ἐπισφράγισις τούτου ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, ἀναστήσαντος τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, ἀποτελοῦσι τὰς βάσεις τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνει νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρίαν ἐν τῇ ζωῇ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἀπεδέχθη ἤδη τὴν σωτηρίαν ταύτην. Ἡ μυστηριώδης αὕτη ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὀνομάζεται ***ἀναγέννησις*** (Α' Πετρ. α'. 3) ἢ ***λουτρὸν παλιγγενεσίας*** καὶ ***ἀνακαίνισις*** (Τίτ. γ'. 5). Περὶ τῆς ἀναγεννήσεως ταύτης ὡμίλησεν ὁ Κύριος ἡμῶν εἰς τὸν Νικόδημον (Ἰωάν. γ'. 3,5) ὡς ἀπαραιτήτου ὅρου διὰ πάντα ἄνθρωπον ἵνα ἴδῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Τοιτουτοτρόπως ἡ ἐν Χριστῷ σωτηρία δὲν εἶναι ἐξωτερικὸν

γεγονός, βάσει τοῦ ὁποίου ὁ ἄνθρωπος θὰ καταλάβη θέσιν παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' ἀποτελεῖ προοδευτικὴν κατάστασιν καὶ ἐσωτερικὴν ἀναμόρφωσιν ἑκάστης ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἥτις εἰλικρινῶς ἀποδέχεται τὸν Χριστόν. Ἀποτελεῖ ἀνάπλασιν καὶ νέαν δημιουργίαν ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ, ἥτις ἀποκτᾷ, διὰ τῆς ἐν αὐτῇ ἐνοικήσεως τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, πόθους καὶ αἰσθήματα καὶ προβαίνει εἰς ἐνεργείας, τὰς ὁποίας κατευθύνει τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ. Ἐκ παραλλήλου, ὁ πιστὸς ἄνθρωπος, ὑπὸ τὸ φῶς καὶ τὴν πραγματικότητα τῆς ἀναγεννήσεως, μανθάνει ὅτι ἡ θέσις του εἶναι ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, μὲ ἔνδοξον προορισμὸν τοῦ νὰ γείνῃ αὐτὸς τὸ μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς θὰ φανερώσῃ εἰς τοὺς ἐπερχομένους αἰῶνας τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος Αὐτοῦ (Ἐφεσ. β'. 6-7). Συγχρόνως τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ βεβαιοῖ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἁμαρτωλοῦ εἰς θέσιν υἱότητος παρὰ τῷ Θεῷ, καὶ εἰς ἀπόδειξιν τούτου κατοικεῖ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ πιστοῦ, κράζον πρὸς τὸν Θεὸν «Ἀββᾶ ὁ Πατὴρ (Γαλ. δ'. 6).

Πόσοι ἄνθρωποι στεροῦνται τῆς μεγάλης ταύτης χαρᾶς, διότι δὲν ἔσπευσαν νὰ καταλάβουν τὴν θέσιν, εἰς ἣν προσεκλήθησαν ἐν τῷ Χριστῷ. Πιστεύουν θεωρητικῶς εἰς τὸν ἱλασμὸν καὶ ἀναγνωρίζουν ὡς ἱστορικὸν γεγονὸς τὴν δικαίωσιν. Ἀλλ' ἀγνοοῦν εἰσέτι ***τὴν πραγματικότητα*** τῆς ἀναγεννήσεως καὶ αἱ καρδίαι των δὲν μετεβλήθησαν εἰς πηγὰς ὕδατος ἀναβλύζοντος εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἡ πνευματικὴ στείρωσις, παρὰ τὰς ὁμολογίας πίστεως, ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνῷ ἤρχισαν μὲ τὸ Πνεῦμα, τελειώνουν ἤδη μὲ τὴν σάρκα (Γαλ. γ'. 3). Ἐνῷ ἐκλήθησαν νὰ βαδίσουν διὰ τῆς πίστεως, προτιμοῦν πορείαν διὰ τῆς ὄψεως. Τοιουτοτρόπως ἐξέπεσαν τῆς χάριτος, ζητοῦντες νὰ δικαιωθοῦν διὰ τῶν ἔργων τῆς σαρκός, καὶ εἰς τὴν δίνην τῆς ὁμαδικῆς καταπτώσεως, τὴν ὁποίαν παρουσίασεν ἡ ἀνθρωπότης κατὰ τὸ παρελθόν, δὲν εἶναι ἄπορον ὅτι ὁ Μεσαίων ὑπῆρξε σκοτεινότερος, ὡς πρὸς τὰς ἀντιλήψεις περὶ συγχωρήσεως καὶ σωτηρίας τοῦ ἁμαρτωλοῦ, καὶ ἀπὸ αὐτὴν ἀκόμη τὴν προχριστιανικὴν περίοδον.

Ὁ Θεὸς ὅμως ηὐδόκησεν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ἐν Ῥώμῃ Ἁγίας Κλίμακος νὰ ἐκπέμψῃ τὸ φῶς τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας καὶ νὰ ἀποκαλύψῃ ὁλόκληρον τὴν ὡραιότητα τοῦ τετελεσμένου ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ ἔργου εἰς τὰ ὄμματα τῆς ματαιοπονούσης διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Αἱ ὀλίγαι λέξεις: «Ὁ δὲ δίκαιος θέλει ζήσει ἐκ πίστεως» ἀπετέλεσαν τὸ ἐναρκτήριον σάλπισμα καὶ τὸ ἀνεγνωρισμένον σύνθημα τοῦ θείου ἔργου τῆς Ἀναμορφώσεως. Καὶ τῆς Ἀναμορφώσεως ἐκείνης εὐλογητὴ ἀπήχησις τυγχάνει τὸ σύγχρονον εὐαγγελικὸν καὶ ἱεραποστολικὸν ἔργον ἀνὰ τὰς ἐσχατιὰς τῆς γῆς, ἀποσκοποῦν οὐχὶ τὴν ἵδρυσιν ἀνθρωπίνης Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐπικράτησιν συστήματος ἀνθρωπίνων δογμάτων, ἀλλὰ τὴν διαφώτισιν καὶ ὁδηγίαν πάσης ψυχῆς εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, ὡς τετελεσμένου ἔργου, διὰ τῆς εἰς Αὐτὸν πίστεως.

Χανία ***Γ. Ε. Π.***

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

(συνέχεια)

Ἀποστήθισις χωρίων ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἐκ παραλλήλου ἐμποροῦμεν νὰ συνειθίσωμεν τὸ παιδὶ τῆς πρώτης ἡλικίας εἰς τὴν ἀποστήθισιν τῶν ὡραίων ρητῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὡς τὸ «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους», «ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη» καὶ ἄλλων παρομοίων, μέχρις ὅτου ἦναι εἰς θέσιν νὰ ἀποστηθίζῃ μεγαλείτερα ἀποσπάσματα—ὅπως π. χ. τοὺς μακαρισμούς, ὡραίους ψαλμοὺς κ. λ. π.—πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον εἶναι χρησιμώτατον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀργότερον δέ, ὅταν ἡ κρίσις καὶ ἡ λογική των δυναμώσουν, θὰ ἀρχίσουν μόνα των πλέον νὰ μελετοῦν τὸ πολύτιμον αὐτὸ βιβλίον, τὴν Ἁγίαν Γραφήν.

Τρόπος μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Καὶ ἐν πρώτοις πρέπει νὰ μάθουν νὰ ***σέβωνται*** τὸ ἱερὸν αὐτὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἐγράφη ἀπὸ πρόσωπα ἅγια ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν καὶ ὁδηγίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ περιέχει τὸν λόγον Αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, οὕτως ὥστε νὰ τὸ διαβάζουν μὲ τὴν ἀπαιτουμένην σοβαρότητα.

Θὰ τὸ μελετοῦν, κατόπιν, μὲ διάθεσιν εἰλικρινῆ καὶ ἀπροκατάληπτον, διὰ νὰ κατανοήσουν τὸν ἀποκαλυπτόμενον ἐκεῖ Θεὸν καὶ τὸ θέλημα Αὐτοῦ καὶ ὄχι ἁπλῶς ἀπὸ περιέργειαν ἢ συνήθειαν, ἢ διὰ νὰ ὑπακούσουν εἰς τὰς ὑποδείξεις μας.

Πρὸ τῆς μελέτης καλὸν εἶναι νὰ ἀρχίζουν μὲ μίαν μικρὰν προσευχήν, διὰ νὰ φωτισθοῦν εἰς τὴν ὀρθὴν κατανόησιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν θείων διδασκαλιῶν. «Ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς μου—ἀναφωνεῖ ὁ Δαυῒδ—καὶ θέλω βλέπει τὰ θαυμάσια τὰ ἐκ τοῦ νόμου Σου» (Ψαλμ. ριθ'. 18).

Ὡς πρὸς τὰ βιβλία τῆς Ἁγ. Γραφης, βεβαίως τῆς Καινῆς Διαθήκης τὰ βιβλία τῶν Εὐαγγελιστῶν καὶ αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων εἶναι τὰ πλέον κατάλληλα, διὰ νὰ ἀρχίσουν ἀπὸ αὐτὰ καὶ κατόπιν νὰ προχωρήσουν εἰς τὰς Ἐπιστολὰς καὶ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην.

Φυσικὸν βέβαια εἶναι πολλὰ χωρία νὰ μὴ ἦναι καταληπτὰ εἰς τὰ παιδιά. Αὐτὸ ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἦναι λόγος διὰ νὰ σταματήσουν τὴν μελέτην των. Πολλάκις ἐμποροῦμεν νὰ τοῖς ὑποδεικνύωμεν καὶ τὴν παράλειψιν ὡρισμένων κεφαλαίων ἢ χωρίων, ὅταν κρίνωμεν ὅτι τὸ παιδὶ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ κατανοήσῃ τὴν βαθεῖαν ἔννοιαν καὶ διδασκαλίαν τοῦ μέρους ἐκείνου, μέχρις ὅτου διὰ τῆς ἡλικίας καὶ τῶν αὐξανομένων γνώσεών του θὰ τὸ κατορθώσῃ. Βεβαίως διὰ τὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα ἀπὸ πολὺ μικρὰν ἡλικίαν πρὸ τῆς καθημερινῆς οἰκογενειακῆς συμπροσευχῆς ἤκουον τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ἀναγινωσκόμενον καὶ ἐξηγούμενον ἀπὸ τοὺς γονεῖς των, αἱ δυσκολίαι θὰ ἦναι ὀλιγώτεραι· πάντως ὅμως θὰ ὑπάρχουν.

Μία πολὺ ὡραία συνήθεια εἶναι νὰ ὑπογραμμίζουν τὰ ὡραιότερα χωρία τῆς Ἁγ. Γραφῆς, ἢ ὅσα τοὺς ἔκαμον ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν, ἢ ᾐσθάνθησαν ὅτι ἀνταποκρίνονται περισσότερον εἰς τὸν χαρακτῆρά των καὶ τὰς πνευματικάς των ἀνάγκας. Τοῦτο βοηθεῖ πολὺ εἰς τὴν χρῆσιν τῆς Γραφῆς εἰς ὡρισμένας περιστάσεις τῆς ζωῆς· π. χ. εἰς στιγμὰς στενοχωρίας, λύπης, ἀσθενείας, εὑρίσκομεν εὐκολώτερον

τὰ ὑπογραμμισθέντα σχετικὰ μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀντλοῦμεν παρηγορίαν, θάρρος, δύναμιν καὶ χαράν.

Ἐπίσης πολὺ καλὸν εἶναι νὰ κρατοῦν εἰς ἰδιαίτερον σημειωματάριον, μὲ ὀλίγα λόγια, κἄτι τὸ ὁποῖον τοὺς ἔκαμεν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν ἢ τοὺς ὠφέλησεν ἰδιαιτέρως.

Χρόνος μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἴσως ὅμως παρατηρήσῃ κανείς, ὅτι δὲν ἔχουν καιρὸν τὰ παιδιά μας, διὰ νὰ τοὺς προσθέσωμεν μίαν ἀκόμη μελέτην εἰς τὸ φορτίον τοῦ σχολείου. Ἀλλ᾽ ἐδῶ πρόκειται περὶ τροφῆς! Περὶ τῆς πνευματικῆς τροφῆς τῶν παιδιῶν μας!

Θὰ ἐτολμούσαμεν ποτὲ ν᾽ ἀποτρέψωμεν τὰ παιδιά μας ἀπὸ τὸ νὰ φάγουν τὸ φαγητὸν ποῦ συντηρεῖ τὴν ὑγείαν καὶ τὸ σῶμά των, διὰ νὰ μὴ χάσουν τὰ ὀλίγα λεπτὰ τοῦ χρόνου, ποῦ θὰ τοὺς χρειάζονται διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν;

Διατὶ τότε νὰ συζητῶμεν διὰ ι λίγα λεπτὰ ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ τροφοδοσία τῆς ψυχῆς των

Ἓν τέταρτον ἢ καὶ 10 λεπτὰ μόνον εἶναι ἀρκετά, νομίζω, διὰ τὴν μελέτην καὶ ἀτομικήν των προσευχὴν ἢ συμπροσευχήν, δι᾽ ὅσους ἀκολουθοῦν τὴν εὐλογημένην αὐτὴν συνήθειαν. Δέκα λεπτὰ τὴν ἡμέραν διὰ ἕνα τόσον μεγάλον καὶ ἅγιον σκοπὸν δὲν εἶναι, φαντάζομαι, μεγάλη θυσία. Οὔτε εἶναι ἀρκετὰ διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὰ παιδιά μας ἀπὸ τὸ σχολεῖον καὶ τὸ παιγνίδι των.

Ἓν μόνον πρᾶγμα θὰ εἴχομεν νὰ συστήσωμεν σχετικῶς. Νὰ ἀφιερώσουν τὴν πρώτην ὥραν τῆς ἡμέρας πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, μόλις σηκωθοῦν καὶ ἑτοιμασθοῦν καὶ πρὸ τοῦ προγεύματος ἀκόμη, πρὶν ἀρχίσῃ ἡ ἐργασία τῆς ἡμέρας νὰ συσσωρεύεται ὥστν νὰ μὴ εὑρίσκουν πλέον ἥσυχον ὥραν. ***Ἀπὸ Θεοῦ λοιπὸν ἄρχεσθαι.***

Ἐκκλησία. Ἄλλο σπουδαιότατον ζήτημα, τὸ ὁποῖον συντελεῖ εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ τῆς εὐσεβείας καὶ καθιστᾷ στενώτερον τὸν μετὰ τοῦ Θεοῦ σύνδεσμον εἶναι ἡ τακτικὴ φοίτησις εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Πρέπει ν᾽ ἀγαπήσῃ τὸ παιδὶ τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὴν συναίσθησιν ὅτι εἶναι ὁ Οἶκος τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον συνερχόμεθα διὰ νὰ Τὸν λατρεύσωμεν ἀπὸ κοινοῦ. Πρέπει νὰ αἰσθανθῇ βαθέως, ὅτι ἡ Κυριακὴ εἶναι ἡμέρα τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν, σύμφωνα μὲ τὴν 4ην ἐντολήν, νὰ ἁγιάζωμεν διὰ παντὸς τρόπου. Ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς τρόπους τοῦ ἁγιασμοῦ τῆς ἡμέρας αὐτῆς εἶναι καὶ ἡ φοίτησις εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὄχι εἰς τὸ παιδικὸν θέατρον, τὸ ὁποῖον, δυστυχῶς, βλέπομεν τώρα ν᾽ ἀπασχολῇ τὰ παιδιὰ κάθε Κυριακὴν πρωΐ, τὴν ὥραν ἀκριβῶς ὅταν ἔπρεπε νὰ εὑρίσκωνται μὲ τοὺς γονεῖς των εἰς τὸν Οἶκον τοῦ Θεοῦ.

Ἴσως ὅμως γίνῃ ἡ παρατήρησις, ὅτι τὰ μικρὰ παιδιὰ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ παρακολουθήσουν ἓν ὑψηλὸν κήρυγμα καὶ τὴν λειτουργίαν καὶ ὑπάρχει φόβος μήπως παρακολουθοῦντα τακτικῶς πράγματα ἀκατάληπτα δι᾽ αὐτά, τοὺς καταστῇ συνήθεια νὰ παρακολουθοῦν ἀσυνειδήτως καὶ ἀφῃρημένως τὴν Ἐκκλησίαν, οὕτως ὥστε καὶ ὅταν ἀκόμη μεγαλώσουν νὰ δυσκολεύωνται νὰ συγκεντρωθοῦν. Ἀλλὰ καὶ δι᾽ αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ὑπάρχει λύσις. Εὐτυχῶς λειτουργοῦν παντοῦ πολλὰ Κυριακὰ ἢ Κατηχητικὰ σχολεῖα, τὰ ὁποῖα, ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ἰδικήν μας

διδασκαλίαν, κατηχοῦν καὶ προετοιμάζουν τὰ παιδιά μας διὰ τὸ ὑψηλότερον αὐτὸ καθῆκόν των.

Ἐξωτερικὸν περιβάλλον. Ἕνας μεγάλος ἐχθρός μας εἰς τὰς προσπαθείας μας διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ πνευματικοῦ μέρους τῶν παιδιῶν μας, εἶναι ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἐξωτερικοῦ περιβάλλοντος καὶ ἰδίως εἰς τὴν μικράν των ἡλικίαν.

Παραδίδομεν πολλάκις τὰ παιδιά μας εἰς παιδαγωγούς, τῶν ὁποίων μόνον μας μέλημα εἶναι νὰ ἐξετάσωμεν τὴν σωματικήν των ὑγείαν καὶ τὸ ποσὸν τῶν γνώσεών των. Διὰ τὴν πνευματικήν των κατάστασιν καὶ τὸν πνευματικὸν σπόρον ποὺ θὰ σπείρουν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν παιδιῶν μας πολὺ ὀλίγον ἐνδιαφερόμεθα, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ὅτι δὲν ἐνδιαφερόμεθα καθόλου.

Ἐπίσης οἱ φίλοι τῶν παιδιῶν μας καὶ ὁ κύκλος τῆς συναναστροφῆς των, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ σπιτιοῦ, πρέπει νὰ ἦναι ἐκ τῶν πρωτίστων μελημάτων μας. «Φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί». Ὁ δὲ προφητάναξ Δαυΐδ λέγει: «Μετὰ ὁσίου, ὅσιος θέλεις εἶσθαι... μετὰ καθαροῦ καθαρὸς καὶ μετὰ διεστραμμένου διεστραμμένως θέλεις φερθῇ» (Ψαλμ. ιη΄. 25.)

Τί δὲ νὰ εἴπωμεν διὰ τὴν ἐπίδρασιν, ἣν ἔχει ἐπὶ τῆς φαντασίας τοῦ παιδίου ὁ ἀκατάλληλος κινηματογράφος καὶ τὸ θέατρον; Περιττόν, νομίζομεν, νὰ τὴν σχολιάσωμεν, διότι εἶναι εὐνόητος καὶ γνωστὴ ἡ καταστρεπτική των δύναμις.

Ἂν δὲ λάβωμεν ὑπ᾿ ὄψιν τὴν ἔμφυτον κακίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἡ ὁποία συχνὰ εἰς τὰ παιδιὰ εἶναι πρόωρος εἰς βαθμὸν τρομακτικόν, ἡ ἐπαγρύπνησίς μας ἐπὶ ὅλων αὐτῶν τῶν ἐπιδράσεων πρέπει νὰ ἦναι ἀκοίμητος.

Ἀναγνώσματα. Ἀνάγκη νὰ ἐπαγρυπνῶμεν καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγνωσμάτων τῶν παιδιῶν μας. Πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν πρόνοιαν νὰ ἀπομακρύνωμεν ἀπὸ τὰ βλέμματά των κάθε βιβλίον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν κρίσιν μας θὰ ἔβλαπτε τὴν ἀθῴαν των ψυχήν. Ἡ χρῆσις τῆς βιβλιοθήκης μας πρέπει νὰ γίνεται μετὰ μεγάλης συνέσεως καὶ αὐστηρᾶς ἐπιφυλακτικότητος. Δὲν πρόκειται περὶ ἔργων ἀνηθίκων καὶ κακῶν, διότι ἀσφαλῶς δὲν θὰ ὑπάρχουν τοιαῦτα εἰς τὰς βιβλιοθήκας μας. Πολλάκις ὅμως συγγράμματα καλὰ ἢ ἀδιάφορα ἐμποροῦν νὰ ἦναι πολὺ ἐπικίνδυνα εἰς τὰ παιδιά μας. Ὑπάρχουν ποτά, τὰ ὁποῖα δυναμώνουν τὸν ὥριμον ἄνθρωπον. Εἶναι ὅμως δυνατὸν τὰ ἴδια ποτὰ νὰ φονεύσουν τὰ ἀδύνατα πλάσματα, τῶν ὁποίων ἡ κρᾶσις δὲν ἀντέχει παρὰ μόνον εἰς τὸ ποτὸν τοῦ μητρικοῦ γάλακτος.

(ἀκολουθεῖ) ***Χρυσ. Ἀσκητοπούλου-Κιοσέογλου, Δ. Φ.***

ΝΕΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΝ ΚΙΝᾼ

Ὁ αἰδέσιμος *John R. Temple,* ἄλλοτε ἱεραπόστολος ἐν Κίνᾳ, νῦν δὲ ἐκ τῶν Γεν. Γραμματέων τῆς Βρεττανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας, ἐπισκεφθεὶς ἐσχάτως τὴν Κίναν μετὰ δωδεκαετῆ ἐξ αὐτῆς ἀπουσίαν, ἐκθέτει τὰς ἐντυπώσεις του ἐκ τῆς μεταβολῆς, ἥτις κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐπῆλθεν εἰς τὴν χώραν καὶ τὸν λαόν:

«Ἡ πρώτη μου ἐντύπωσις», λέγει, «ὑπῆρξε καταπληκτική. Καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν αἰῶνα τῶν μεταβολῶν θὰ ἦτο δύσκολον νὰ εὕρῃ κανεὶς μεγαλειτέραν ἀντίθεσιν μεταξὺ τῆς Κίνας τοῦ ἔτους 1910 καὶ τῆς Κίνας τῆς σήμερον.

Ἐπεσκέφθην τὴν πόλιν, ὅπου ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη εἶχον ἐργασθῆ εὐτυχῶς. Τὴν εὕρῆκα ἐρείπιον τοῦ παρελθόντος, ὑπέργηρον, πολιάν! Τὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ χρονολογούμενα τείχη της εἶχον φθαρῆ ἢ κατεδαφισθῆ εἰς πολλὰ σημεῖα· ἡ ὡραία της μεσημβρινὴ πύλη—χάρμα τῶν ὀφθαλμῶν ἄλλοτε—εἶχεν ἐξαφανισθῆ, καὶ ἀντ᾽ αὐτῆς τὸ ἄκομψον οἰκοδόμημα ἑνὸς ἐργοστασίου ἀεροπλάνων ἐδέσποζε τῶν πέριξ. Ἄλλα δὲ πλεῖστα ἔργα τοῦ συγχρόνου «πολιτισμοῦ» εἶχον ἀντικαταστήσει τὰς ἀρχαιοπρεπεῖς οἰκοδομάς, τὰς κατοικίας τοῦ λαοῦ, ὅστις περιεφέρετο ὡς εἰς ξένον περιβάλλον, ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς ἐξαρθρώσεως τῆς ζωῆς καὶ τῆς καταρρεύσεως τοῦ παναρχαίου Κινεζικοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ ἑκατομμύρια τοῦ Κινεζικοῦ λαοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς Δύσεως, περιπλανῶνται ἐντὸς περιβάλλοντος ξενικοῦ, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀδυνατεῖ εἰσέτι νὰ προσανατολισθῇ. Εἴθε νὰ διακρίνῃ ταχέως τὴν πανεύσπλαγχνον χεῖρα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡπλωμένην πρὸς αὐτόν!

Παρ᾽ ὅλην ὅμως τὴν πρώιην θλιβερὰν ἐντύπωσίν μου, εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι ἡ χαώδης αὕτη κατάστασις δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν κατάρρευσιν τῆς βάσεως, τῶν θεμελίων τοῦ παναρχαίου ρυθμοῦ, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν ἐκτοπισμὸν τῶν στοιχείων τῆς ἐπιφανείας. Διότι παραμένουν τὰ οὐσιώδη στοιχεῖα—τὰ σταθερὰ προτερήματα τοῦ Κινεζικοῦ λαοῦ, ἅτινα ἀντέστησαν ἀναλλοίωτα εἰς τοὺς κλονισμοὺς τῶν αἰώνων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κομφουκίου (περίπου 500 ἔτη πρὸ Χριστοῦ), ἂν δὲ σήμερον ἡ χώρα ὠδίνῃ καὶ συνταράσσεται, ἑκατομμύρια ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀντιμετωπίζουν θαρραλέως καὶ ἐπιτυχῶς τὴν πεῖναν καὶ τὰς πλημμύρας, τὰς ληστρικὰς ἐπιθέσεις καὶ τὴν διαφθοράν.

Εἰς οὐδεμίαν ἴσως χώραν τῆς Ἀνατολῆς εὗρεν ὁ Χριστιανισμὸς ἀντίστασιν τόσον ἀγρίαν, ὅσον ἄλλοτε εἰς τὴν Κίναν· ἀλλὰ καὶ εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν ἡ ἀντίστασις αὕτη ὑπέστη κατάρρευσιν τόσον ραγδαίαν. Ἡ ἀρχαία πατροπαράδοτος Κινεζικὴ ἀρετὴ τῆς καρτερικῆς ὑπομονῆς ἐμφανίζεται ζωτικωτέρα εἰς τὴν Χριστιανικὴν πεῖραν τῶν ἀτόμων. Προσλαμβάνει δὲ χαρακτῆρα οὐχὶ πλέον ἀμύνης, ἀλλὰ δράσεως μεταξὺ τῶν καθ᾽ ὅλην τὴν χώραν ἰθαγενῶν Χριστιανῶν, ὅπου ψυχαί, φλεγόμεναι ἐκ τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν ἀγάπης, ποθοῦν νὰ ἐργασθοῦν ὑπὲρ τῆς νέας, τῆς Χριστιανικῆς Κίνας, Εἶναι δύσκολον δ᾽ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔζησαν ἐν μέσῳ τῆς ζωῆς τῶν Κινέζων καὶ δὲν ἐγνώρισαν καλῶς τὸ βάθος τοῦ χαρακτῆρός των, νὰ ἐννοήσουν πῶς, ἐν μέσῳ τοῦ σημερινοῦ χάους καὶ τῆς ἐξαρθρώσεως τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο τοῦ Κινεζικοῦ λαοῦ ὑπερνικᾷ τὴν ἀπογοήτευσιν καὶ συνεχίζει τὸ ἀναγκαῖόν του ἔργον, ἔχον πρὸ ὀφθαλμῶν πάντοτε ἓν μέλλον καλλίτερον διὰ τὴν Κίναν.

Δύο προσπάθειαι Κρατικῆς πρωτοβουλίας ἐτέθησαν ἤδη εἰς ἐνέργειαν μεταξὺ τοῦ λαοῦ, πρὸς ἀντιστάθμισιν τῶν ἀντιξόων περιστάσεων διὰ νέας κατευθύνσεως τῶν πνευμάτων καὶ τῶν προσπαθειῶν τοῦ λαοῦ — ἡ ***Ὁμαδικὴ Ἐκπαίδευσις*** καὶ ἡ ***Προσπάθεια τῆς Νέας Ζωῆς***.

Ἡ πρώτη τούτων εἶναι σταθερὰ προσπάθεια κατὰ τῆς ἀγραμματοσύνης τοῦ λαοῦ, ἥτις ἀποτελεῖ σοβαρὸν πρόβλημα. Διότι ἐν Κίνᾳ οἱ ἀγράμματοι ἀποτελοῦν τὰ 70 τοῖς ἑκατὸν τοῦ πληθυσμοῦ, ἐνῷ ἐν Ἰαπωνίᾳ δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ἓν τοῖς ἑκατόν. Πρὸς θεραπείαν τῆς καταστάσεως ταύτης τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἐκάλεσε συναγερμὸν τῶν ἀγραμμάτων κατὰ τῆς ἀγραμματοσύνης, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, συμπληρουμένης διὰ τῆς «ἀλληλοδιδακτικῆς» μεθόδου, ἵνα ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον περιέλθῃ φῶς καὶ εἰς τοὺς ἐνηλίκους ἀγραμμάτους. Τὸ πρόχειρον τοῦτο σύστημα ὠνομάσθη «Μικρὸς Διδάσκαλος», ὁ δὲ σκοπὸς αὐτὸς χαρακτηρίζεται ὡς «***ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ λαοῦ ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ***». Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο τὰ 12 ἑκατομμύρια τῶν μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ οἱ 500,000 μαθηταὶ τῶν Γυμνασίων τῆς Κίνας, θὰ ἀποτελοῦν ἕνα πελώριον στρατὸν ἐκστρατείας κατὰ τῆς ἀγραμματοσύνης, χωρὶς νὰ ἀποκλείηται καὶ ἡ συνδρομὴ ἐκείνων, οἵτινες εἶναι ἤδη κάτοχοι μιᾶς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, ὅπως διδάξουν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἔρχονται εἰς στενωτέραν μετ' αὐτῶν ἐπαφὴν ἐπαγγελματικήν, Αἱ γυναῖκες ἐζήτησαν ὅπως συμπεριληφθῦν καὶ αὐταὶ εἰς τὸ εὐεργέτημα. Ἡ δὲ γενικὴ δίψα τῶν γραμμάτων, ἥτις ἐδημιουργήθη, ἀνοίγει θύραν εὐρεῖαν πρὸς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ***Προσπάθεια τῆς Νέας Ζωῆς,*** ἐνεκαινιάσθη πρὸ τριετίας ὑπὸ τοῦ ἀρχιστρατήγου τῆς Κίνας Τσὰγγ-Κάϊ-Σέκ, Χριστιανοῦ ἐνθέρμου. Σκοπὸν ἔχει νὰ μεταδώσῃ εἰς πάντα Κινέζον πολίτην τὸν ἀληθῆ πολιτισμόν, βάσιν ἔχοντα τὸ ἀξίωμα, ὅτι διὰ νὰ ἦναι κανεὶς πιστὸς πρὸς τὴν πατρίδα, πρέπει νὰ ἦναι πιστὸς πρὸς ἑαυτόν. Ὀκτὼ ἀρχαὶ διέπουν τὴν προσπάθειαν ταύτην, καὶ τὰς ὀκτὼ διαπνέει ἡ αὐτὴ πεποίθησις ὅτι «***ἡ βάσις πάσης βελτιώσεως ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς εἶναι ἡ βελτίωσις αὐτῆς τῆς ψυχῆς τῶν ἀτόμων***». Τὸ δὲ παράδειγμα τῆς «νέας ζωῆς» ἔδωκεν αὐτὸς ὁ ἀρχιστράτηγος, ἀσπασθεὶς τὸν Χριστιανισμόν.

Τὸ πρόγραμμα τῆς Νέας Ζωῆς διαλαμβάνει πενταετῆ προσπάθειαν, ἥτις βεβαίως θὰ ἀποδώσῃ καρποὺς σωτηρίους διὰ τὰ ἄτομα καὶ τὰς οἰκογενείας. Φέρεται δὲ ὡς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς προσπαθείας: «***Εἰς κάθε οἰκογένειαν ἐκκλησία!***». Μία δὲ ὡραία σχετικὴ πρὸς τὸ σύνθημα τοῦτο ἔγχρωμος διαφήμισις, ἥτις ἐτοιχοκολλήθη παντοῦ, παριστᾷ παιδάκι σκυμμένον πρὸς τὰ γόνατα τῆς μητρός του καὶ προσευχόμενον.

Τὸ ἔργον τῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας, ἐπιλέγει ὁ κ. Temple, «προβλέπεται αἴσιον καὶ καρποφόρον ὑπὸ τοιούτους οἰωνοὺς καὶ τοιαύτην προετοιμασίαν».

ΝΕΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΒΙΒΛΙΑ. Ὁ Χριστὸς καὶ τὰ ἀνθρώπινα δεινοπαθήματα. *Ὑπὸ Stanley Jones. Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ Πολυκάρπου Λογγινίδου. Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Παγκρητίου Εὐαγγελικοῦ Συνδέσμου, Χανία, 1937. Σελίδες 200. Τιμᾶται δρχ. 20 ἐκτὸς ταχυδρομικῶν τελῶν. Συνιστῶμεν τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς τοὺς συνδρομητὰς ἡμῶν καὶ δεχόμεθα παραγγελίας.*